

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det ska stiftas en lag om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs.

Genom lagen föreskrivs om förfarandena och förutsättningarna för att finska fiskefartyg och vattenbruksfartyg på havsområden ska registreras i fiskefartygsregistret. I lagen föreslås också bestämmelser om avregistrering av fartyg, uppgifter som ska antecknas i registret och utlämnande av uppgifter och avförande av uppgifter ur registret.

Enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning ska varje medlemsstat föra ett fiskefartygsregister över de fiskefartyg och vattenbruksfartyg som för medlemsstatens flagg på havsområden. Lagens tillämpningsområde ska inte omfatta landskapet Åland, som med stöd av självstyrelselagen för Åland har lagstiftningsbehörighet i fråga om registrering av fiskefartyg.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Historia	3
Europeiska gemenskapens rättsakter och den nationella lagstiftningen.....	4
Registreringspraxis.....	5
Fiskefartyg.....	6
Åland	7
Övriga nationella register där fiskefartyg ingår.....	7
2.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet.....	8
Sverige.....	8
Danmark.....	9
2.3 Bedömning av nuläget	10
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
3.1 Målsättning	10
3.2 De viktigaste förslagen.....	11
Gruppering av fartyg	11
Maximalt registerutrymme för fartygsgrupperna	12
Registreringsförfarande	13
Registreringstillstånd för fiskefartyg.....	14
Avregistrering av fartyg	15
Rätt att få och lämna ut uppgifter	16
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	16
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	16
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	17
4.3 Konsekvenser för miljön.....	17
4.4 Samhälleliga konsekvenser	17
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	17
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	17
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	17
DETALJMOTIVERING	19
1 LAGFÖRSLAG	19
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	19
2 kap. Registreringsförfarande.....	21
3 kap. Avregistrering av fartyg.....	25
4 kap. Registeruppgifter.....	26
5 kap. Särskilda bestämmelser.....	30
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	32
3 IKRAFTTRÄDANDE	32
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	32
LAGFÖRSLAG	34
Lag om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs...	34

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik ålägger Europeiska gemenskapens medlemsstater att föra fiskefartygsregister över fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används för att bedriva fiske på havsområden. Fartygen registreras vid enheterna för fiskerihushållning vid sex arbets- och näringscentralerna och vid Ålands landskapsregering. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för förandet av registret. I fiskefartygsregistret hade den 1 november 2007 registrerats sammanlagt 3 162 (2 921) fiskefartyg, vilkas fiskekapacitet till sin dräktighet motsvarade 15 974 (14 923) bruttoton och sin maskineffekt 167 568 (155 934) kW. Siffrorna inom parentes gäller Fastlandsfinland.

Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik reglerar inte insjöfiske. Vid enheterna för fiskerihushållning vid arbets- och näringscentralerna förs på det lokala planet fiskefartygsregister över fiskefartyg som används för insjöfiske, men det är frivilligt att registrera fartygen. Eftersom fiskefartygsregistren för havsområden och insjöområden i avgörande grad avviker från varandra när det gäller grunderna för förandet av register och författningsgrunden är det ändamålsenligt att differentiera även de nationella bestämmelserna om dem. Lagförslaget och motiveringen längre fram gäller endast fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används på havsområden.

Med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om registrering av fiskefartyg. Enligt Europeiska gemenskapens rättsakter hör åländska fartyg dock till Finlands fiskeflotta. Jord- och skogsbruksministeriet översänder också uppgifter om dem till kommissionen och ska se till att den sammanlagda fiskekapaciteten för Finlands fiskeflotta inte överstiger de övre gränser som Europeiska gemenskapen uppställt.

Fiskefartygsregistret har traditionellt använts för att kontrollera fartygens passage på havsområden, men i dagens läge är registret

också ett instrument för att reglera fiskekapaciteten och ett hjälpmedel för att beräkna fiskeansträngningarna. Medlemsstaternas nationella fiskefartygsregister utgör en del av registret över Europeiska gemenskapens fiskeflotta och med hjälp av dem försöker gemenskapen reglera fiskekapaciteten på gemenskapsnivå. Den 1 januari 2007 omfattade gemenskapens fartygsflotta sammanlagt 88 700 (89 375) fartyg. Deras sammanräknade dräktighet motsvarade 1 963 644 (2 022 737) bruttoton och maskineffekt 7 114 083 (7 252 728) kilowatt. Siffrorna inom parentes gäller situationen den 1 januari 2006.

2 Nuläge**2.1 Lagstiftning och praxis****Historia**

I Finland har det förts register över fiskefartyg sedan 1923. I den överenskommelse om fiske och säljakt på finska och ryska territorialvatten i Norra Ishavet som upprättades med stöd av fredsavtalet i Dorpat förutsattes att fiskefartygen skulle vara försedda med tydligt synliga nummer och bokstäver som utvisade hemort när de rörde sig på vatten som överenskommelsen gällde. På fartygen skulle det också finnas skeppshandlingar med uppgifter om fartygens nationalitet, ägare, hemort och igenkänningstecken. Det utfärdades en förordning om detta, förordningen angående finska fiskefartygs i Norra Ishavet registrering och igenkänningstecken (68/1923). Förordningen upphävdes 1930 genom förordningen angående registrering av och igenkänningstecken för finska fartyg och båtar, som begagnas till fångst av fisk, säl m.fl. sjödjur i internationella vatten samt i Norra Ishavet uti Petsamo härad (250/1930). Den förordningen ändrades genom en förordning 1961 (545/1961), då förordningen också omdöptes till förordningen angående registrering av och igenkänningstecken för fiske- och fångstfartyg. Genom 1961 års förordning blev det obligatoriskt att i fiskefartygsregistret registrera minst 10 meter långa

fartyg avsedda för högsjöfiske. År 1972 utfärdades förordningen angående registrering av och igenkänningstecken för fiske- och fångstfartyg (708/1972), som hade samma tillämpningsområde som 1961 års förordning.

Efter det att Finland hade anslutit sig till Europeiska gemenskapen 1995 blev Europeiska gemenskapens rättsakter om fiskefartyg direkt tillämpliga även i Finland. Enligt gemenskapens rättsakter gällde registreringsplikten förutom fiskefartyg som användes för högsjöfiske också fartyg som användes för kustfiske. Den mest betydande ändringen var att de registrerade fartygens sammanräknade fiskekapacitet begränsades till en viss kapacitetsnivå. Antalet fiskefartyg som skulle registreras ökade också betydligt, eftersom gemenskapens bestämmelser inte uppställer några minimikriterier för dräktigheten, maskineffekten eller längden hos de fartyg som ska registreras.

Europeiska gemenskapens rättsakter och den nationella lagstiftningen

Enligt rådets förordning (EG) nr 2371/2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken, nedan gemenskapens fiskeripolitikförordning, ska varje medlemsstat inom Europeiska gemenskapen föra ett register över de av gemenskapens fiskefartyg som för medlemsstatens flagg. Registret ska innehålla minst de uppgifter om fartygens egenskaper och verksamhet som krävs för förvaltningen av de åtgärder som fastställts på gemenskapsnivå. Medlemsstaterna ska lämna uppgifterna till Europeiska gemenskapernas kommission, som sammanställer uppgifterna i ett register över gemenskapens fiskeflotta och gör registret tillgängligt för medlemsstaterna. Medlemsstaternas fiskefartygsregister regleras också av kommissionens förordning (EG) nr 26/2004 om registret över gemenskapens fiskeflotta, nedan förordningen om registret över gemenskapens fiskeflotta, och av kommissionens förordning (EG) nr 1281/2005 om förvaltning av fiskelicenser och de uppgifter som åtminstone måste ingå i sådana licenser, nedan gemenskapens fiskelicensförordning. Bestämmelser om fiskefar-

tygs egenskaper finns i rådets förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper, i kommissionens beslut om genomförande av bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper (95/84/EG) och i rådets förordning (EG) nr 3259/94 om ändring av förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper. Bestämmelser om märkning av fiskefartyg har utfärdats genom kommissionens förordning (EEG) nr 1381/87 om fastställande av närmare bestämmelser för märkning och dokumentation av fiskefartyg.

De nationella bestämmelserna om fiskefartygsregistret finns i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994), nedan verkställighetslagen, och i det beslut om register för fiskerinäringen (1575/1994) som jord- och skogsbruksministeriet utfärdat med stöd av lagen, nedan registerbeslutet. I registerbeslutet föreskrivs också om fiskefartyg för insjöfiske.

Enligt verkställighetslagen ankommer verkställigheten av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik på jord- och skogsbruksministeriet, som också är den behöriga myndighet i medlemsstaten som avses i Europeiska gemenskapens rättsakter och beslut om den gemensamma fiskeripolitiken. När det gäller någon särskild fråga eller något särskilt frågekomplex kan ministeriet överföra behörigheten på Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet eller landsbygdsnäringsdistrikten, vilkas uppgifter i dagens läge sköts av enheterna för fiskerihushållning vid arbets- och näringscentralerna.

Enligt 4 § i verkställighetslagen ska jord- och skogsbruksministeriet föra de register som behövs för övervakning av efterlevnaden av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik och för statistikföringen. I registren kan intas uppgifter om fisket, fiskefartygen, vattenbruket, fiskhandeln, säljarna, köparna och transportörerna av fiskeri- och vattenbruksprodukter samt finansieringen av fiskerinäringen. För forskningsändamål och statistikföring har Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet rätt att få uppgifter ur registren, och jord- och skogsbruksministeriet kan på de villkor som det fastställer även bevilja

övriga parter tillstånd att använda uppgifter i registren för forskningsändamål. Uppgifter i registren får även användas för syften som anges i nationella eller Europeiska gemenskapens bestämmelser. I 4 a § föreskrivs om att fiskefartyg som bedriver fiske av fiskarter vars kvoter har fastställts ska ha en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

Registreringspraxis

Fiskefartygsregistret för havsområden är ett centralregister. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för upprätthållandet av registret. Fiskefartyg som bedriver fiske på havsområden registreras i Fastlandsfinland vid enheten för fiskerihushållning vid sex arbets- och näringscentraler (Nylands, Egentliga Finlands, Sydöstra Finlands, Österbottens, Kajanalands och Lapplands arbets- och näringscentraler) och på Åland vid Ålands landskapsregering. Var och en av de nämnda sex arbets- och näringscentralerna registrerar fiskefartygen inom sitt verksamhetsområde och för in anteckningar om dem i registret men har också tillgång till tidsenliga uppgifter om de registrerade fiskefartygen vid de övriga arbets- och näringscentralerna som registrerar fiskefartyg.

Den behöriga arbets- och näringscentralen bestäms enligt hemorten för ägaren till det fartyg som ska registreras. Största delen av ägarna till fartyg som bedriver fiske på havsområden är stationerade i kustområdena och därför har deras hemort i regel funnits inom verksamhetsområdena för de sex ovan nämnda enheterna för fiskerihushållning, men om hemorten är någon annanstans är den geografiskt närmast belägna enheten för fiskerihushållning behörig enhet.

Vid registreringen får fartygen en beteckning av vilken framgår vilken arbets- och näringscentral som utfört registreringen. När fartygets ägare flyttar till området för en annan arbets- och näringscentral övergår behörigheten och ansvaret i fråga om registeranteckningarna om fartyget på den av de ovan nämnda arbets- och näringscentralerna till vars verksamhetsområde ägaren flyttar. Inom verksamhetsområdet för Egentliga Finlands arbets- och näringscentral fanns det den 1

november 2007 1 168 (1 167) registrerade fiskefartyg, inom verksamhetsområdet för Österbottens arbets- och näringscentral 862 (897), Nylands arbets- och näringscentral 360 (370), Kajanalands arbets- och näringscentral 293 (322), Sydöstra Finlands arbets- och näringscentral 148 (152) och Lapplands arbets- och näringscentral 90 (93). Vid samma tidpunkt hade 241 (268) fiskefartyg registrerats för Åland. Siffrorna inom parentes gäller situationen den 1 januari 2006.

Under de tre senaste åren har det förekommit ca 350 registerhändelser per år i Finland, Åland medräknat. Ungefär 90 av dem har varit registreringar. De övriga har gällt dokumenteringar av ändrade ägar- och adressuppgifter eller av tekniska uppgifter som inte ökar fiskekapaciteten.

Arbets- och näringscentralen ska få fartygsregistreringen bekräftad av jord- och skogsbruksministeriet. Det har inte fastslagits några andelar för arbets- och näringscentralerna när det gäller Finlands fiskekapacitet, och därför är förfarandet med bekräftelse det enda sättet att säkerställa att den totala fiskekapaciteten för Finland inte överskrids. Genom förfarandet med bekräftelse har man också kunnat förenhetliga registreringspraxisen vid de olika arbets- och näringscentralerna.

Inom Europeiska gemenskapen iaktogs fleråriga flottprogram fram till den 31 december 2002. Med stöd av programmen indelades fiskefartygen i olika segment. Segmentindelningen baserade sig på fartygets storlek, de fångstredskap som användes och de fiskarter som fiskades. För varje medlemsstat hade det fastställts kapacitetsgränser för segmenten. Gränserna fick inte överskridas. Genom gemenskapens fiskeripolitikförordning som trädde i kraft den 1 januari 2003 övergick man till ett system där det för varje medlemsstat fastställdes endast referensnivåer i bruttoton och kW för den totala fiskekapaciteten för fiskeflottan och medlemsstaterna förpliktades att säkerställa att referensnivåerna för fiskekapaciteten inte överskrids. Referensnivåerna fastställdes genom kommissionens förordning (EG) nr 1438/2003. Enligt förordningen är referensnivån för Finland 23 203 bruttoton och 216 195 kW. Om en medlemsstats fiskeflotta dock var mindre

än referensnivån den 1 januari 2003 medförde den ordning för inträde och utträde som samtidigt togs i bruk att medlemsstatens största tillåtna fiskekapacitet stannade på denna lägre nivå. Finland hörde till de medlemsstater som i början av januari 2003 hade en fiskeflotta vars storlek underskred den referensnivå som fastställdes genom förordningen.

I gemenskapens fiskeripolitikförordning finns noggranna föreskrifter om hur offentligt understödda skrotningar av fiskefartyg och offentligt understödda förnyelser av flottan påverkar medlemsstatens totala fiskekapacitet. Vissa ändringsarbeten, i första hand sådana som förbättrar fartygens säkerhet, får i undantagsfall öka den totala fiskekapaciteten och referensnivån för den totala kapaciteten. I övrigt förpliktar gemenskapens fiskeripolitikförordning medlemsstaterna att se till att nya fartyg inte inträder i flottan utan att fartyg till motsvarande kapacitet först har utträtt.

Till följd av skrotning med offentligt stöd sjunker en medlemsstats fiskeflottas fiskekapacitet och referensnivån för den totala kapaciteten i motsvarighet till kapaciteten för det fartyg som skrotats. Kapacitet som dragits in får i regel inte längre ersättas med ny kapacitet. En medlemsstat får dock årligen ersätta 4 procent av den kapacitet som skrotats och dragits in med offentligt stöd, om den nya kapaciteten hänför sig till förbättringar av säkerheten, arbetsvillkoren, hygien, produktkvaliteten, energieffektiviteten eller selektiviteten i fråga om fartygen och om fartygets fångstförmåga inte förbättras till följd av inträdet av kapacitet. Ersättandet får inte vara förenat med offentligt stöd.

Offentligt stöd får inte beviljas för byggnation av nya fartyg. Offentligt stöd för modernisering av fartyg kan beviljas endast om moderniseringen förbättrar säkerheten, arbetsvillkoren, hygien, produktkvaliteten, energieffektiviteten eller selektiviteten i fråga om fartygen och om fartygets fångstförmåga inte förbättras till följd av moderniseringen. Stöd för en ny motor kan beviljas bara en gång för varje fartyg. Den nya motorns maskineffekt ska vara 20 procent lägre än den gamla motorns. Restriktionerna för byte av

motor gäller inte fiskefartyg som är under 12 meter och där man inte använder trålar.

Fiskefartyg

I Finland har segmentindelningen följts i tillämpliga delar parallellt med ordningen för inträde och utträde också efter det att Europeiska gemenskapens rättsakter inte längre har krävt det. Fartygen registreras som fartyg som bedriver småskaligt kustfiske, pelagiska trålare, bottentrålare eller fartyg med passiva redskap. Segmenteringen baserar sig på fartygets storlek, de fångstredskap som används och de fiskarter som fångas.

I segmentet för småskaligt kustfiske fanns det 3 010 (2 774) registrerade fartyg den 1 november 2007. Siffrorna inom parentes anger antalet utan fartyg registrerade för Åland. Antalet fartyg motsvarar 7 285 (6 637) brutoton och 126 270 (115 757) kW. Fartygen inom segmentet ska ha en totallängd under 12 meter. Det finns inte några begränsningar i fråga om den art som fångsten gäller, men på fartygen får inte användas bogserade redskap. Vid samma tidpunkt fanns det 112 (112) registrerade fartyg i segmentet för pelagiska trålare, dvs. 7 366 brutoton och 33 281 kW. Det har inte angetts några gränser för fartygens längd eller några fångstbegränsningar, men fångsten får inte gälla lax eller torsk. På Åland hade ett fartyg registrerats i segmentet för bottentrålare, vilket motsvarade 352 brutoton och 735 kW. Det har inte angetts några storleks- eller fångstbegränsningar för bottentrålare, men de får inte användas för laxfiske. I segmentet för fartyg med passiva redskap fanns 39 (35) registrerade fartyg, som motsvarade 971 (921) brutoton och 7 283 (6 896) kW. Fartygen ska ha en totallängd på minst 12 meter. Det finns inte några begränsningar i fråga om den art som fångsten gäller, men på fartygen får inte användas bogserade redskap.

Största delen, 3 045 stycken, av de fiskefartyg som var registrerade i fiskefartygsregistret den 1 november 2007 har en totallängd på mindre än 12 meter. Av de registrerade fartygen i fiskefartygsregistret 2006 (2005) stod 20 fartyg med det största brutotonnaget för 72 (66) procent av strömmings- och vassbucksfångsten i Finland. Dräktighe-

terna för stora högsjöfartyg med en total-längd på 24—40 meter kan variera från 300 till 500 bruttoton och också de mindre fartygen med en längd på 15—24 meter kan ha dräktigheter kring 100 bruttoton. Den 1 november 2007 fanns det i fiskefartygsregistret 2 (17) fartyg med en dräktighet på 100—200 bruttoton, 4 (13) fartyg med en dräktighet på 200—300 bruttoton och 9 (8) fartyg med en dräktighet på mer än 300 bruttoton (jämförelsetalen inom parentes gäller augusti 2006). Av siffrorna framgår att fartygens bruttoton-nage håller på att öka.

Moderna kustfartyg behöver i medeltal 25 gånger mera kW som anger maskineffekten än bruttoton som anger dräktigheten. För högsjöfartyg rör sig koefficienten mellan två och åtta. I november 2007 var den största registrerade maskineffekten utanför segmentet för kustfartyg 1 950 kW. Fartyget hade en dräktighet på 568 bruttoton. Högsjöfartygen har i medeltal en maskineffekt på 500—1 000 kW.

I relation till antalet fiskare står kustfisket för en liten del av totalfångsten för yrkesfisket och de enskilda fiskefartygen inom gruppen har en obetydlig fiskekapacitet. Kustfiske bedrivs ofta som bisyssla. Fisket riktas till stor del till fiskbestånd där fisket inte har begränsats genom Europeiska gemenskapens rättsakter. Sik, gös, gädda och abborre utgör en betydande del av fångsten. Kvoterade fiskbestånd fiskas också i någon mån. Av de fiskar som fiskas i Finland omfattas strömming, vassbuk (skarpill), torsk och lax av de kvantitativa fiskebegränsningar som uppställts av Europeiska gemenskapen, dvs. kvoter. Strömming, vassbuk och torsk fångas med nät och ryssjor och lax i huvudsak med storryssjor.

Trålfiske bedrivs oftast som huvudsyssla, eftersom det kapital som bundits i fartygen och fångstredskapen är betydande och fiskefärderna långvariga och långväga. Strömming och vassbuk är de viktigaste fångstobjekten för trålfiske. Lax fiskas med revar. Torsk fiskas med trålar och nät.

Åland

Enligt 18 § 16 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet Åland lagstift-

ningsbehörighet i fråga om jakt och fiske, registrering av fiskefartyg och styrning av fiskerinäringen. Europeiska gemenskapen behandlar likväl Finland som en helhet i frågor som gäller den gemensamma fiskeripolitiken. I praktiken har jord- och skogsbruksministeriet och Ålands landskapsregering kommit överens om delning av fiskekapaciteten. Landskapet registrerar fartyg som har hemort på Åland och ser till att de registrerade fiskefartygen inte överskrider den överenskomna fiskekapaciteten. Bestämmelser om registrering av fiskefartyg på Åland finns i landskapslagen (1995:40) om verkställighet av den gemensamma fiskeripolitiken inom Europeiska gemenskapen och i landskapsförordningen (1995:51) om register för fiskerinäringen. I sak skiljer sig bestämmelserna inte märkbart från bestämmelserna för och praxisen i Fastlandsfinland. De fiskefartyg som registrerats av registermyndigheten i landskapet Åland införs också i fiskefartygsregistret på riksnivå, eftersom Finland är skyldigt att föra register över alla fiskefartyg som för finsk flagg och är utrustade för kommersiellt fiske.

Övriga nationella register där fiskefartyg ingår

Med stöd av fartygsregisterlagen (512/1993) ska sjöfartsstyrelsen och länsstyrelsen i landskapet Åland föra fartygsregister över fartyg som används i handelssjöfart. I fartygsregistret ska införas fiskefartyg som är minst 15 meter långa. Även fiskefartyg som är minst 10 meter långa kan införas i registret. I fartygsregistret fanns 161 (163) registrerade fiskefartyg den 31 oktober 2007. Av dem var 31 (32) kortare än 12 meter, 31 (30) 12,00—14,99 meter och 99 (101) minst 15 meter långa. Inom parentes anges antalet den 1 januari 2006. Den huvudsakliga orsaken till att fiskefartyg som är kortare än 15 meter registreras i fartygsregistret är att registreringen möjliggör inteckning av fartyget med stöd av lagen om inteckning av fartyg (211/1927).

Registreringsplikten enligt lagen om far-kostregistret (976/2006) gäller inte fartyg som enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut om register för fiskerinäringen

(1575/1994) ska registreras i fiskefartygsregistret eller en farkost som hör till ett sådant fartyg. Ägaren kan dock frivilligt registrera även ett sådant fartyg i farkostregistret.

2.2 Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

Överdrivet utnyttjande av fiskresurserna och olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) är ett betydande globalt problem. I Finland utnyttjas fiskresurserna dock inte överdrivet, och också de konstaterade förseelser som kan klassificeras som IUU-fiske har varit mycket småskaliga. Det viktigaste målet med det övergripande systemet för förvaltning av Europeiska gemenskapens fiskeflotta är att anpassa gemenskapens fiskeflotta till de disponibla fiskemöjligheterna vid respektive tidpunkt. Registret över Europeiska gemenskapens fiskeflotta upprättades 1989 som ett redskap för att målet ska uppnås. Målsättningen är fortfarande densamma. I gemenskapen planeras inte några betydande ändringar av gemenskapens rättsakter om fiskefartygsregistret.

Den 17 oktober 2007 offentliggjorde Europeiska gemenskapernas kommission ett förslag, KOM(2007) 602 slutlig, till rådets förordning om upprättande av ett gemenskaps-system för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske. Förslaget är förenat med ett omfattande konsekvensbedömningsdokument, SEC(2007) 1336, där det bl.a. anses vara nödvändigt att på det globala planet utveckla systemen för registrering och identifiering av fartyg. I juni 2008 nåddes politiskt samförstånd om förslaget, och den 29 september 2008 antog rådet rådets förordning (EG) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapsystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999 (nedan IUU-förordningen).

I IUU-förordningen finns bestämmelser om bl.a. gemenskapens förteckning över IUU-fartyg. På förteckningen förs upp fiskefartyg

som gjort sig skyldiga till IUU-fiske och i fråga om vilka de behöriga flaggstaterna inte har vidtagit effektiva åtgärder mot IUU-fisket. Gemenskapens och tredjeländers fiskefartyg ska föras upp på förteckningen. Det ska också föras en förteckning över icke-samarbetande tredjeländer. I förordningen finns bestämmelser som syftar till att samordna medlemsstaternas påföljdssystem när det gäller IUU-fiske.

En stor del av de fartyg som bedriver IUU-fiske är registrerade i s.k. bekvämlighetsflaggstater trots att verksamheten i själva verket bedrivs från någon annan plats. I förordningen ingår skyldigheter för flaggstaten. Försummelse av skyldigheterna ska ha skadliga påföljder i synnerhet för en flaggstat som inte är medlem i gemenskapen. Avsikten är likväl att påföljderna ska utsträckas också till dem som i själva verket drar nytta av att fartygen bedriver IUU-fiske.

Det kan allmänt konstateras att fiskemiljön och fiskemetoderna varierar från en medlemsstat till en annan, och medlemsstaternas fiskeflottor är mycket olika både till sin storlek och till sin struktur. Till specialiteterna för Finlands fiskefartygsflotta hör att antalet kustfiskefartyg är förhållandevis stort och att fartygen är små.

Sverige

I Sverige regleras registreringen av fartyg genom 1994 års sjölag (1994:1009). I lagen konstateras som en allmän regel att ett fartyg ska anses som svenskt och vara berättigat att föra svensk flagg, om det till mer än hälften ägs av svenska medborgare eller svenska juridiska personer. I fartygsregistret har fartygen indelats i skepp och båtar. Skeppen är minst 12 meter långa och minst fyra meter breda. Mindre fartyg kallas båtar. I fartygsregistret ska på ägarens ansökan införas skepp som ska anses som svenska, och på särskilda villkor även andra skepp. Ett skepp ska avregistreras om det har förolyckats, huggits upp eller annars förstörts eller inte längre är registreringspliktigt.

Båtar registreras i fartygsregistret enligt lagen (1979:37) om registrering av båtar för yrkesmässig sjöfart. I lagen förutsätts att alla minst fem meter långa båtar som används yr-

kesmässigt och som ska anses som svenska registreras. Båtarna registreras på ansökan av ägaren och avförs på samma grunder som skeppen.

I fartygsregisterförordningen (1975:927) finns närmare bestämmelser om de uppgifter som ska införas i registret och om registreringsförfarandena. När det gäller fiskefartyg ska i registret införas uppgifter bl.a. om registreringsdistriktet, som bestäms utifrån fartygets hemort, dräktigheten och maskinstyrkan samt fartygets ägare. Sjöfartsverket är registermyndighet. Registreringsbeslut av registermyndigheten får överklagas till Stockholms tingsrätt eller, med prövningsrätt, till hovrätten. Fiskeriverket för ett separat fiskefartygsregister på basis av Sjöfartsverkets registeruppgifter.

Fiskeriverket har meddelat föreskrifter om resurstillträde och kontroll på fiskets område (FIFS 2004:25). Enligt föreskrifterna får fartyg med en största längd av fem meter användas för yrkesmässigt fiske endast med tillstånd av Fiskeriverket. Vid tillståndsprövning beaktas tillgången på fisk, Europeiska gemenskapens bestämmelser om system för inträde och utträde i fiskeflottan samt regionalpolitiska aspekter. Tillståndet kan förenas med villkor som gäller fångstområden, fångstätt, fångstredskap och fiskarter samt innefatta villkor om att fartygskapacitet ska föras ut. Fartygstillstånd beviljas för fem år och kan förnyas om fiskeverksamheten har fortgått aktivt. Dessutom ska fartyget ha en ekonomisk anknytning till Sverige och tillståndshavaren ska ha yrkesfiskelicens. Den allmänna förutsättningen för yrkesfiskelicens är att bruttoinkomsterna av fisket uppgår till minst två prisbasbelopp som fastställs separat. År 2007 var det fastställda beloppet 40 300 kronor (ca 4 370 euro), varvid miniinkomsterna från fiske blir ca 8 740 euro.

Fiskeriverket övervakar på grundval av sitt beslut att den totala fiskekapacitet som Europeiska gemenskapen angett iakttas. I beslutet konstateras att när fartygets ägare registrerar sitt fartyg ska denne avföra minst motsvarande mängd kapacitet (dräktighet och maskineffekt) ur registret. Om fartyget är längre än 12 meter ska ägaren dra in kapacitet som motsvarar minst 110 procent av kapaciteten för det fartyg som registreras.

Danmark

I Danmark regleras registreringen av fiskefartyg genom 2006 års fiskerilag (Bekendtgørelse af fiskerilov LBK nr 372 af 26.4.2006). Enligt lagen ska fartyg som används för yrkesmässigt fiske registreras. Ett fartyg ska registreras, om minst två tredjedelar av fartyget ägs av registrerade yrkesfiskare. Huvudregeln är att som yrkesfiskare kan registreras en person som är dansk till ursprunget och har bott i Danmark i minst två år utan avbrott samt varit verksam inom yrkesmässigt fiske de senaste tolv månaderna och under denna tid fått minst 60 procent av bruttoinkomsterna från fiske.

I förordningen om fartyg som används för yrkesmässigt fiske (Bekendtgørelse om fartøjer, der anvendes til erhvervsmaessigt fiskeri i saltvand BEK nr 124 af 27.2.2004) finns närmare bestämmelser om registrering av fiskefartyg. Innan ett fiskefartyg får användas för yrkesmässigt fiske ska det ha tillstånd av Fiskeridirektoratet, som finns i anslutning till livsmedels-, jordbruks- och fiskeriministeriet. Dessutom ska fartyget ha införts i skeppsregistret och Fiskeridirektoratets fartygsregister och ha en reell anknytning till en dansk fiskehamn.

I stället för ett avregistrerat fiskefartyg får registreras ett nytt fiskefartyg med högst motsvarande dräktighet och maskineffekt. Ett fiskefartyg får moderniseras med Fiskeridirektoratets tillstånd, om ägaren förfogar över den kapacitet (dräktighet och maskineffekt) som behövs. En yrkesfiskare kan sälja en del eller hela den kapacitet som hänför sig till ett fiskefartyg. Kapaciteten kvarstår hos ägaren i högst fem år efter det att fiskefartyget har avregistrerats. En kapacitetsköpare ska inom de nämnda fem åren registrera det fartyg som förenats med den aktuella kapaciteten. Fiskeridirektoratets beslut får överklagas hos livsmedels-, jordbruks- och fiskeriministeriet. Den som bryter mot bestämmelserna i förordningen döms till bötesstraff.

I förordningen om registrering av fiskefartyg (Bekendtgørelse om registrering af fiskefartøjer, fartøjsmateriel og fangststudstyr BEK nr 487 af 2.9.1981) finns närmare bestämmelser om uppgifter som ska lämnas om fiskefartygens egenskaper.

2.3 Bedömning av nuläget

Den nuvarande författningsnivån för fiskefartygsregistret uppfyller inte kraven enligt grundlagen. Enligt 80 § i grundlagen ska genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen hör till området för lag. Enligt 10 § 1 mom. utfärdas bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag, och enligt 18 § 1 mom. har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Efter grundlagsreformerna 1995 och 2000 har jord- och skogsbruksministeriets beslut om register för fiskerinäringen inte längre kunnat kompletteras eller rättas på väsentliga punkter genom bestämmelser på förordningsnivå, vilket har medfört att också innehållet i beslutet i sak är föråldrat till vissa delar. Exempelvis förfarandet vid registrering och avregistrering av fartyg har till stora delar baserat sig på den praxis som utformats.

Det behövs reglering på lagnivå när det gäller fiskefartygsregistrets offentlighet och skydd för personuppgifterna i registret. I lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (4 §) jämföras utlämnande av uppgifter ur fiskefartygsregistret med utlämnande av uppgifter ur register där det finns uppgifter om fiskhandel, säljare, köpare och finansiering av fiskerinäringen. Det kan vara motiverat att begränsa möjligheterna att lämna ut uppgifter ur dessa register, men något sådant behov finns inte i fråga om fiskefartygsregistret, i synnerhet som Europeiska gemenskapernas kommission har lagt ut fiskefartygsregisteruppgifterna på sina webbsidor, med undantag för personuppgifter. För jämförelsens skull kan nämnas att t.ex. på webbsidorna över fiskeriet i Danmark finns Danmarks fiskefartygsregister med personuppgifter om fartygens ägare eller innehavare.

Ett smidigt utövande av fiskerinäringen försvåras av att fartygen grupperas i fyra segment, att det för varje segment har fastställts största tillåtna fiskekapacitet och att rätten att använda fångstredskap har begränsats. Det finns också fördelar med segmentindelningen. Kapacitetsgränserna för segmenten tryg-

gar en smidig registrering av fartyg för småskaligt kustfiske, eftersom den fiskekapacitet som frigörs när fartyg utträtt ur ett segment alltid kvarstår till förfogande för andra fiskefartyg som registreras inom segmentet, och just i segmentet för småskaligt kustfiske utträder det ständigt fartyg. Systemet baserat på fiskekapacitet för varje segment säkerställer också att den slutliga minskning av den totala fiskekapaciteten för Finland som följer av utträdet för fiskefartyg som skrotats med offentligt stöd riktas till det segment inom vilket fartyg har skrotats.

När fartyg inte längre har registrerats i segmentet för trålare, har priserna på registrerade trålare stigit och man har övergått till s.k. "tonnagehandel" där ett fartyg säljs för att köparen genom att avföra fartyget ur fiskefartygsregistret kan nyttiggöra fartygets fiskekapacitet vid registreringen av andra trålare. Ett avregistrerat fartyg säljs ofta tillbaka till den ursprungliga ägaren. En fiskare kan bli tvungen att rent av en lång tid samla fartyg för att få ihop den fiskekapacitet som behövs för registreringen av ett nytt fartyg. Risken är då att det i hamnar och på stränder uppbevaras fartyg som är odugliga för fiske och i dåligt skick och som man inte vågar göra sig av med på grund av risken för att förlora fartygets fiskekapacitet. År 2006 hade endast 51 fartyg av 108 trålare fiskedagar som utvisade fiskeansträngning. Siffran motsvarar ca 82 procent av trålarsegmentets brutoton. År 2005 motsvarade antalet trålare som användes för fiske drygt hälften av de registrerade trålarna och ca 70 procent av deras brutoton. Alla passiva fartyg är dock inte i dåligt skick, utan det kan också finnas personliga orsaker till att de inte används för fiske.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med denna proposition är att utforma ett sådant förfarande för registrering av fiske- och vattenbruksfartyg som uppfyller kraven enligt grundlagen, kompletterar Europeiska gemenskapens rättsakter och följer principerna för den gemensamma fiskeripolitiken,

tryggar ställningen för varje enskild ägare av fiskefartyg och fiskeutövare och som inte i onödan inskränker möjligheterna att bedriva fiske. Målet är också att fastställa regler för hur Finlands totala fiskekapacitet ska delas och säkerställa att Finland förmår fullgöra den skyldighet som Europeiska gemenskapen ålagt när det gäller att hålla balans mellan fiskekapaciteten och fiskemöjligheterna.

Registreringsförfarandet är i praktiken ett tillståndsförfarande som indirekt riktas till näringsidkandet, eftersom fiskefartyg inte får användas för kommersiellt fiske förrän de har registrerats. Det är i praktiken omöjligt att idka fiskerinäring utan ett fiskefartyg. I Europeiska gemenskapens förordningar föreskrivs om obligatorisk registrering. I förordningarna om den gemensamma fiskeripolitiken har det uppställts gränser för medlemsstaternas totala fiskekapacitet, vilket i sin tur medför att ingen kan ha ovillkorlig rätt att få sitt fiskefartyg registrerat.

Grundlagsutskottet har ansett att för att en lag som står i strid med näringsfriheten ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning förutsätts det att det i lagen finns exakta och noga avgränsade bestämmelser om villkoren för att bevilja ett tillstånd, avslå en ansökan eller återta ett tillstånd (GrUU 8/2006). Avsikten är att genom lagförslaget utfärda så pass tydliga och klara bestämmelser om förfarandet vid registrering av fiskefartyg att var och en som äger ett fiskefartyg kan bedöma sin möjlighet att få sitt fartyg registrerat och också känner till sina skyldigheter efter det att fartyget har registretats.

Fiskefartygsregistret är ett personregister. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt och utfärdas bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 25/2005) att med tanke på den bestämmelse om de grundläggande fri- och rättigheterna som gäller skydd för personuppgifter är det för registreringar viktigt att reglera åtminstone syftet, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, uppgifternas tillförlitlighet och förvaringstiden för uppgifterna samt den registrerades rättsskydd. Enligt utlåtandet ska regleringen på lagnivå vara omfattande och detaljerad. Kravet på bestämmelser om saken i lag om-

spänner också möjligheten att överföra uppgifter via en teknisk anslutning. Avsikten är att genom lagförslaget utforma sådana data-sekretessregler som innebär att det råder balans mellan integritetsskyddet för enskilda personer och utomstående intressegruppers behov av att få uppgifter.

3.2 De viktigaste förslagen

Gruppering av fartyg

Europeiska gemenskapens rättsakter om fiskefartygsregister lämnar rum för nationella avgöranden i fråga om hur medlemsstaterna grupperar sina fartyg och hurdant registreringsförfarande de tillämpar. Rättsakterna ålägger inte längre medlemsstaterna att i samband med registreringsförfarandet särbehandla fiskefartygen beroende på hurdan typ av fiske de används för. I gemenskapens övriga rättsakter om den gemensamma fiskeripolitiken begränsas fisket dock genom bl.a. kvantitativa, territoriella och tidsmässiga fiskerestriktioner, genom reglering eller förbud som gäller användningen av vissa typer av fångstredskap eller genom storleksrestriktioner i fråga om de fiskar som fångsten gäller. Rättsakterna påverkar indirekt fiskerinäringen och fiskeflottans uppbyggnad. I lagförslaget indelas fartygen i tre grupper: kustfartyg, dvs. fartyg med en totallängd under 12 meter, högsjöfartyg, dvs. fartyg med en totallängd om minst 12 meter, och vattenbruksfartyg, dvs. fartyg som används uteslutande inom vattenbruket.

Lagstiftarna har velat hålla kvar den gräns för längden på kustfartyg som varit praxis inom Europeiska gemenskapen och andra medlemsländer sedan 1997. I de rättsakter inom Europeiska gemenskapen som gäller stöd till fiskerinäringen har fiskefartyg som används för småskaligt kustfiske av tradition behandlats som en egen grupp. Så är också fallet i rådets förordning (EG) nr 1198/2006 om Europeiska fiskerifonden. I rättsakterna avses med fartyg som används för småskaligt kustfiske fartyg med en total längd på under 12 meter och som inte använder släpredskap.

Indelningen i kustfartyg och högsjöfartyg kommer inte att påverka rätten att använda fångstredskap. I den nuvarande gruppen för

fartyg för småskaligt kustfiske är det förbjudet att använda bogserade redskap (släpredskap). I lagen föreslås inte några bestämmelser om begränsningar i fråga om de fiskarter som fångsten gäller.

Grupperingen av fiskefartyg i kust- och högsjöfartyg baserar sig på fartygens tekniska egenskaper och olikheter som gäller det fiske som bedrivs med dem. Den fångst som kustfartygen står för är småskalig och bedrivs ofta lokalt medan högsjöfartygen rör sig på vidsträckta områden och fiskar kvoterade fiskbestånd och försöker samla så stora fångster som möjligt under varje fiskefärd. I praktiken räcker maskineffekten hos fartyg kortare än 12 meter vanligen inte till ens för att bogsera en medelstor trålare. Med fartygen går det inte heller att hantera effektiva trålare eller stora fångster.

Enligt gemenskapens fiskeripolitikförordning är det obligatoriskt att registrera vattenbruksfartyg. Vattenbruksfartygen räknas inte in i medlemsstatens totala fiskekapacitet. Vattenbruksfartyg har hittills inte registrerats i fiskefartygsregistret, och registreringsplikten väntas inte heller i fortsättningen medföra speciellt många registreringsansökningar. Remissinstansen Finlands Fiskodlarförbund rf uppgav dock att det i Finland finns ca 100–150 fartyg som används uteslutande inom vattenbruket.

Maximalt registerutrymme för fartygsgrupperna

I denna proposition föreslås att det genom förordning av statsrådet ska föreskrivas om största möjliga registerutrymme för grupperna för högsjöfartyg och kustfartyg angivet i dräktighet och maskineffekt. I förordningen bör hänsyn tas till kraven på hållbart fiske och balansen mellan fiskresurserna och fiskekapaciteten. I enlighet med principerna för den gemensamma fiskeripolitiken bör målet vara att uppnå och bevara en stabil och varaktig balans mellan Finlands fiskekapacitet och Finlands fiskemöjligheter.

Enligt artikel 2 i fiskeripolitikförordningen är målet med den gemensamma fiskeripolitiken att säkerställa ”att levande akvatiska resurser utnyttjas på ett hållbart sätt i ekonomiskt, miljömässigt och socialt hänseende”.

”Den (gemensamma fiskeripolitiken) skall bidra till en effektiv fiskeverksamhet inom ramen för en ekonomiskt lönsam och konkurrenskraftig fiske- och vattenbruksnäring som ger en rimlig levnadsstandard till dem som är beroende av fisket samt ta hänsyn till konsumenternas intressen.” Enligt artikel 11 ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att anpassa fiskekapaciteten för sina flottor så att en stabil och varaktig balans uppnås mellan denna fiskekapacitet och deras fiskemöjligheter.

Den gemensamma kapaciteten för de registrerade fiskefartygen i fiskefartygsregistret den 3 januari 2008 motsvarade 14 942 brutoton och 156 131 kW. Det hade reserverats registerutrymme för 587,25 brutoton och 3 093,18 kW, och det fanns ledigt registerutrymme för 1 309 brutoton och 10 318 kW. Trots att Finlands tillåtna totala fiskekapacitet och det lediga registerutrymmet i fiskeregistret gör det möjligt att registrera till och med stora fiskefartyg, är det med tanke på möjligheterna till smidig registrering och garanti för tillräckliga fiskemöjligheter nödvändigt att separera registerutrymmena för kustfartyg och högsjöfartyg och binda villkoren för registrering av fiskefartyg vid fartygsgruppens disponibla fiskemöjligheter. Det bör dessutom noteras att om högsjöfartyg med stor dräktighet registreras i samma registerutrymme som kustfartyg med en dräktighet på 1–5 brutoton, hindrar högsjöfartyg som köar för ledigt registerutrymme registreringen av mindre fartyg, även om det i registret finns ledigt utrymme som de små fartygen behöver.

När statsrådets förordning utfärdas kan hänsyn tas till de fiskebegränsningar som gemenskapen fastställt och de nationella fiskebegränsningarna samt tillräckligheten för fiskeriet under hela året när det gäller de största tillåtna fångstkvote som fastställts för Finland beträffande strömmings- och vassbuchsbestånden. Internationella havsforskningsrådets (ICES) vetenskapliga rekommendationer om fiskbestånden och antalet registrerade fartyg som inte används för fiske och fartyg som används aktivt kan anlitas när den framtida situationen bedöms. Åren 2001–2005 fastställdes inom Europeiska gemenskapen så låga fångstkvote för ström-

ming och vassbuk för Finlands del att de inte skulle ha räckt till för obegränsat fiske året runt. Därför måste trålfisket efter strömming och vassbuk begränsas genom förordningar av jord- och skogsbruksministeriet. Begränsningarna syftade till att säkerställa att strömming som används till livsmedel skulle räcka till för användning inom förädlingsindustrin året runt. För att förhindra att kvoterna fylldes begränsades foderfiske av strömming och vassbuk i högre grad än fiske för livsmedel. Åren 2004—2005 skrotades sammanlagt 15 fartyg med offentligt stöd i syfte att sänka fiskekapaciteten. Av dem var 13 pelagiska trålare.

Registreringsförfarande

Avsikten är att lagförslaget ska skapa förutsättningar för ett så jämnt och smidigt registreringsförfarande som möjligt. Enligt grundlagsutskottets ställningstaganden ska i lag föreskrivna begränsningar som gäller näringar vara exakta och noga avgränsade. Av lagen ska dessutom framgå begränsningarnas väsentliga innebörd, såsom deras omfattning och de villkor de är förknippade med. Bestämmelserna om förutsättningarna av ett tillstånd och tillståndets giltighetstid ska ges på ett sådant sätt att myndigheternas agerande blir tillräckligt förutsebart (GrUU 8/2006).

Förutsättningarna för registrering av fartyg ska hänföra sig till fartyget, det fiske som bedrivs med fartygen och det disponibla registerutrymmet. Fartyget ska vara finskt och fisket av fiskarter vilkas kvoter fastställts ska ha en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

I 4 a § i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) ingår en bestämmelse om en tillräcklig ekonomisk anknytning mellan fiskefartyg som bedriver fiske av fiskarter inom Finlands fiskekvot och fiskerinäringen i Finland. Enligt lagrummet har fisket en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring, om minst hälften av den totala fångsten under ett år, enligt fångstens totala värde, landas i finsk hamn eller minst hälften av fartygets årliga fiskefärder utgår från finsk hamn eller minst hälften av fartygets besättning är finska medborgare eller medborgare i

andra stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och är fast bosatta i Finland. Registermyndigheten kan beakta andra omständigheter som framförs av ägaren till ett fartyg som ska registreras eller som är registrerat vilka visar att det fiske som fartyget bedriver har en tillräcklig anknytning till finsk fiskerinäring. Åland har tagit in en bestämmelse med motsvarande innehåll i sin lagstiftning.

Bestämmelsen hör nära samman med förutsättningarna för registrering och avregistrering av fiskefartyg. Det är därför motiverat att bestämmelsen överförs från lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik till lagen om fiskefartygsregistret för havsområden. Samtidigt upphävs bestämmelsen i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik.

Fartygen kommer att registreras i den ordning ansökningarna inkommit till arbets- och näringscentralerna. I lagförslaget kvarstår den nuvarande praxisen enligt vilken jord- och skogsbruksministeriet ska bekräfta att registerutrymmet är tillräckligt innan arbets- och näringscentralen kan fatta beslut om registrering. På grund av att den finska fiskeflottan och Finland fiskekapacitet är liten är det inte ändamålsenligt att fördela administreringen av registerutrymmet på olika arbets- och näringscentraler. Genom att hela landet utgör ett enda område för registerutrymme garanteras alla fartyg inom samma fartygsgrupp, oavsett registreringsplats, lika möjligheter att utnyttja Finlands totala fiskekapacitet. I egenskap av den myndighet som har hand om genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken ansvarar jord- och skogsbruksministeriet inför Europeiska gemenskapen för att den största tillåtna totala fiskekapaciteten inte under några omständigheter överskrids.

Det dras nästan inte alls in någon fiskekapacitet inom det nuvarande segmentet för trålare. Fartyg utträder endast när nya trålare ska registreras. Det kan antas att situationen kvarstår oförändrad också efter det att lagförslaget har godkänts. Till arbets- och näringscentralerna lämnas det dock årligen in 10—20 ansökningar om registrering av trålare. I praktiken har ansökningar avslagits på grund

av att det saknas registerutrymme eller därför att det har ansetts råda överkapacitet inom segmentet i förhållande till de disponibla fiskemöjligheterna. Det har varit omöjligt att låta avslagna ansökningar vänta på att registerutrymme ska frigöras.

Enligt lagförslaget ska en sökande som fått avslag med motiveringen att det inte finns registerutrymme, om den sökande så önskar, få låta sin ansökan bli liggande i ett år i väntan på att det uppkommer registerutrymme. Den sökande ska skriftligen få begära att tiden förlängs med högst ett år.

Den som står först i registreringstur ska registreras genast när det har uppkommit så mycket ledigt registerutrymme som fartyget behöver. Ledigt registerutrymme uppkommer antingen genom den ovan beskrivna omfördelning av den totala kapaciteten som genomförs genom förordning av statsrådet eller när fartyg dras in inom fartygsgruppen. I praktiken kan det ta till och med mycket länge från det att ansökan lämnats in tills registertillstånd erhålls, och då kan verksamhetsplanerna för den som lämnat in ansökan ha ändrats flera gånger. Trots bristfälligheterna är det föreslagna förfarandet en förbättring från nuläget när det gäller förutsebarheten inom förvaltningsverksamheten och jämlikt bemötande av de sökande, eftersom den nuvarande praxisen innebär att registerutrymme som frigörs går till den som lyckas ansöka om registrering just vid rätt tidpunkt när registerutrymmet blir ledigt.

Som ett alternativ för registreringen av högsjöfartyg övervägdes möjligheten att ledigförklara registerutrymme och möjligheten att fördela utrymmet på basis av de sökandes eller fartygens egenskaper. Användningen av egenskaper hos den sökande eller fartyget som grund för fördelningen, t.ex. den sökandes ålder eller fartygets bränslehuskållning, skulle öka myndigheternas arbetsbörda och ge dem ett stort mått av prövningsrätt. Förfarandet skulle också eventuellt vara problematiskt med tanke på likabehandling och jämlikt bemötande av de sökande. Den målsatta verkan skulle också kunna utebli, eftersom ett fartyg som registrerats för t.ex. en ung fiskare kan byta ägare omedelbart efter registreringen. I dagens läge gäller också för Finland att de som äger högsjöfartyg ofta är aktiebo-

lag eller kommanditbolag. En jämförelse av ägarnas personliga egenskaper skulle leda till en jämförelse av näringsverksamhetens lönsamhet. Då befinner man sig redan långt från näringsfriheten.

Som ett annat alternativ dryftades möjligheten att fördela registerutrymmet mellan alla sökande i förhållande till antalet sökande. Nackdelen är då att registerutrymmet eventuellt spjälkas upp på så små enheter att de nästan inte har någon betydelse för de sökande vid registreringen av ett fartyg. Administrativt sett skulle kontrollen av registerutrymmet bli mera komplicerad och kräva mera resurser än för närvarande.

Europeiska gemenskapens rättsakter om fiskefartygsregister reglerar fiskefartyg, och endast fiskekapacitet som bundits vid fartygen rapporteras till kommissionen och beaktas när medlemsstatens fiskekapacitet bedöms. Med tanke på administreringen av medlemsstaternas egna fiskefartygsregister utgör de registerutrymmen som beviljats de sökande dock reserverad fiskekapacitet, och den registeransvariga är bunden av det registreringstillstånd denne utfärdat. Eftersom gemenskapsrättsakterna reglerar endast fiskefartyg och fiskekapacitet som bundits vid dem och eftersom medlemsstaternas totala fiskekapaciteter fastställs genom gemenskapens rättsakter, föreslås inte några mindre enheter än fiskefartyg när registerutrymme fördelas, annat än i undantagsfall i samband med registreringstillstånd.

Registreringstillstånd för fiskefartyg

Priserna på gamla och begagnade fiskefartyg som används för småskaligt kustfiske varierar från 4 000 till 5 000 euro och priserna på större fartyg som lämpar sig för högsjöfiske varierar från 1 300 till 1 500 euro per bruttoton. Fartyg i dåligt skick och som uppenbarligen sålts inom "tonnagehandeln" har kostat 300 till 1 000 euro per bruttoton. Anskaffning av ett fartyg är en så stor investering att den som köper ett fiskefartyg vanligen vill vara säker på att också få fartyget registrerat i fiskefartygsregistret. I lagen föreslås bli bestämt om möjligheten att ansöka om registreringstillstånd för det fartyg som skaffas eller för ökning av fiskekapaciteten för ett

fiskefartyg som redan har registrerats. Den registeransvariga ska bevilja tillståndet för ett år och ska av särskilda skäl kunna förlänga tillståndets giltighet med högst ett år.

Registreringstillståndet ger tillståndshavaren rätt att få registrerat ett fiskefartyg som tillhör en viss fartygsgrupp och är av högst en viss storlek när det gäller fiskekapaciteten. Förfarandet för beviljande av tillstånd med bekräftelser från jord- och skogsbruksministeriet kommer i tillämpliga delar att motsvara det egentliga registreringsförfarandet. Tillståndet ska beviljas en namngiven fysisk eller juridisk person och ska inte kunna överföras på någon annan.

Registreringstillstånd ska beviljas också när fiskefartygets ägare i samband med att fartyget avregistreras vill hålla kvar registerutrymmet för att kunna registrera ett annat fiskefartyg eller öka fiskekapaciteten för ett registrerat fartyg. Också på ett sådant registreringstillstånd ska den ovan nämnda bestämmelsen ett plus ett år tillämpas, och inte heller det här tillståndet ska kunna överföras på någon annan. Om överföring blev möjlig, skulle fartyg sannolikt i tilltagande grad avföras ur fiskefartygsregistret och ändras till registreringstillstånd som skulle saluföras. Det skulle bli allt mera arbetskrävande att administrera registret, eftersom varje överföring måste registreras för att det ska kunna garanteras att registret är tillförlitligt. Fiskefartygsregistret är dock ett register som förs över existerande, fysiska fartyg. Också i i gemenskapens rättsakter förutsätts att fiskekapaciteten binds vid fiskefartygen. I denna proposition är utgångspunkten att införandet av enbart rättigheter i registret ska vara exceptionellt och kortvarigt.

Avsikten är att fiskefartygsregistret ska säkerställa att de myndigheter som har hand om fiskefrågor vet vilka fiskefartyg som vid respektive tidpunkt används för kommersiellt fiske och känner till deras fiskekapacitet och fångstmetoder. När beslutsfattarna fattar avgöranden som gäller styrning av och stödpolitik för fiskerinäringen måste de veta tillräckligt exakt hurdana fartyg som kommer att utnyttja fiskreserverna inom den närmaste framtiden.

Avregistrering av fartyg

Ett fartyg som har avförts ur fiskefartygsregistret får inte längre användas för kommersiellt fiske eller vattenbruk. Eftersom kraven i fråga om ledigt registerutrymme inte begränsar registreringen av vattenbruksfartyg kan man lätt registrera ett sådant fiskefartyg på nytt om man vill ta det i bruk på nytt. När det gäller fiskefartyg förhåller det sig annorlunda, om det inte längre finns ledigt registerutrymme.

Grundlagsutskottet har i allmänhet när det gällt reglering av näringsverksamhet ansett att återkallande av ett tillstånd är en myndighetsåtgärd som ingriper kraftfullare i individens rättsliga ställning än avslag på en ansökan om tillstånd (GrUU 8/2006). Enligt utskottet kräver proportionaliteten därför att möjligheten att återkalla tillstånd binds vid allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser och vid att eventuella anmärkningar och varningar till tillståndsinnehavaren inte har lett till korrigering av uppenbara brister i verksamheten (GrUU 48/2005).

I denna proposition föreslås bli bestämt om att den registeransvariga ska ha både skyldighet och rätt att avföra fiskefartyg ur registret. Skyldigheten ska gälla situationer där fartyget inte längre uppfyller villkoren för registrering. Sådana situationer förekommer när ett fartyg börjar lyda under en annan stat eller registreras i fiskefartygsregistret i en annan stat. Om det fiske som fartyget bedriver inte längre har en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring, ska den registeransvariga avregistrera fartyget. Ett fiskefartyg som förstörts ska också avregistreras. I gemenskapens bestämmelser föreskrivs också om att ett fartyg ska avregistreras, om det har beviljats offentligt stöd för definitivt upphörande av fiskeverksamheten. Den registeransvariga ska också avregistrera ett fartyg, om ägaren skriftligen meddelar sin önskan om att avföra fartyget ur fiskefartygsregistret. Det kan också någon annanstans i lagstiftningen finnas bestämmelser som begränsar ägarens bestämmanderätt över sitt fartyg. Sådana bestämmelser finns t.ex. i utskökningslagstiftningen.

Det föreslås att den registeransvariga ska få rätt att avregistrera ett fiskefartyg, om farty-

get inte har lämnat fångstanmälningar under det innevarande året eller under de tre föregående kalenderåren. Syftet med bestämmelsen är att minska antalet registrerade fiskefartyg som inte bedriver kommersiell fiskeverksamhet. År 2006 användes mindre än hälften av de registrerade trålarna för fiske. Det blir aktuellt att utöva avregistreringsrätten i synnerhet i situationer där fartyg på grund av avsaknad av registerutrymme inte kan registreras även om de fiskemöjligheter som anvisats Finland skulle tillåta effektivare fiske än det som bedrivs.

Bestämmelsen gör det möjligt att uppdatera registret genom att avlägsna fartyg som ägaren glömt att avföra ur registret även om denne har upphört med yrkesmässigt fiske. Sådana fartyg finns för närvarande i synnerhet i fartygssegmentet för småskaligt kustfiske. De passiva fiskefartygen i registret minskar fiskefartygsregistrets användbarhet vid planeringen av fiskebegränsningarna och fiskestöden.

Bestämmelsen om fristen tre kalenderår förbättrar fartygsägarnas rättsskydd, eftersom det då är allmänt känt hur länge ett fartyg kan hållas som ett passivt fartyg i registret. Med tillämpning av de allmänna rättsprinciperna gäller det att först avföra fartyg som längst inte använts för kommersiellt fiske. Granskningen bör alltid utsträckas till alla fartyg inom samma fartygsgrupp oavsett inom vilken arbets- och näringscentralens område de har registrerats.

Det föreslås inte några bestämmelser om obligatoriskt avförande, eftersom det är önskvärt att de myndigheter som har hand om fiskefrågor får behålla prövningsrätt. Om den gemensamma fiskekapaciteten för fartyg som införts i fiskefartygsregistret sjunker mycket lågt, är det tänkbart att nästa gång det blir aktuellt att fastslå största tillåtna totala fiskekapaciteter inom gemenskapen kan Finland förlora all kapacitet som motsvarar det lediga registerutrymme, så som inträffade den 31 december 2002.

Rätt att få och lämna ut uppgifter

Enligt lagförslaget är i första hand lagen om fiskefartygsregistret och Europeiska gemenskapens rättsakter tillämpliga på uppgif-

terna och utlämnandet av dem. Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999) är tillämpliga i andra hand.

Det föreslås att det ska vara möjligt att av andra myndigheter få sådana uppgifter som är nödvändiga för upprätthållandet av och ändamålet med registret. Uppgifter behövs av de myndigheter som för befolknings-, företags-, organisationsdata- och fartygsregister samt av gränskontroll-, utmätnings- och besiktningsmyndigheterna. Enligt offentlighets- och personuppgiftslagstiftningen är personuppgifter inte som sådana hemliga, men en person kan under vissa förutsättningar förbjuda att hans eller hennes adressuppgifter lämnas ut. Utgångspunkten för propositionen är att det inte finns någon anledning att begränsa utlämnandet av uppgifter genom striktare bestämmelser än de som finns i offentlighetslagen. Propositionen innebär i stället att personuppgifter i form av utskrifter eller elektroniskt får lämnas ut i vidare omfattning än enligt offentlighetslagen till de myndigheter och för det ändamål som särskilt nämns i den föreslagna lagen. Enligt erfarenheter har dessa parter behov av att få ägar- och innehavarinformation ur registret. Var och en ska på basis av fartygets registerbeteckning ha rätt att enskilt som en utskrift eller elektroniskt få uppgifter om fartygets ägare och innehavare.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inte några nämnvärda ekonomiska konsekvenser för statsfinanserna. Det har varit avgiftsfritt att registrera fiskefartyg och det föreslås inte någon övergång till avgiftsbelagd registrering. Det registersystem som behövs finns redan och de tillägg och ändringar som förutsätts enligt förslaget kan genomföras vid sidan om annan utveckling av registersystemet. Den obligatoriska registreringen av vattenbruksfartyg kommer antagligen nästan inte alls att utöka de registransvarigas arbete.

De ekonomiska konsekvenserna bedöms bli obetydliga för ägarna av fiskefartyg. La-

gen har inte som sådan någon direkt inverkan på möjligheterna att registrera fiskefartyg, eftersom det föreslås att bestämmelser om de maximala storlekarna på registerutrymmet för fartygsgrupperna ska utfärdas genom förordning av statsrådet. När hänsyn tas till kraven på hållbart fiske och balansen mellan fiskresurserna och fiskekapaciteten, kommer statsrådets förordning i dagens läge sannolikt att innebära att ledigt registerutrymme styrs till registrering av kustfartyg.

Registrering av nya trålare har i praktiken redan länge baserat sig på att den sökande först avregistrerar sitt fartyg som redan finns i registret. Om det avregistrerade fartygets registerutrymme inte är tillräckligt för det nya fartyget, måste den sökande förvärva det registerutrymme som saknas genom att köpa ett fartyg i registret och avregistrera det.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Enligt den gällande lagstiftningen får endast jord- och skogsbruksministeriet lämna ut uppgifter ur fiskefartygsregistret. I lagförslaget har rätten att lämna ut uppgifter delvis utvidgats till att gälla även arbets- och näringscentralerna. Ändringen förutsätter att de berörda tjänstemännen vid arbets- och näringscentralerna får utbildning i skötseln av offentlighets- och personregisterangelägenheter.

4.3 Konsekvenser för miljön

Propositionen har inte några direkta konsekvenser för miljön. Skyldigheten att registrera fartyg underlättar spårningen av dem som gjort sig skyldiga till miljöbrott till havs och har därigenom en förebyggande effekt. Den föreslagna möjligheten att hålla kvar registerutrymmet en viss tid också efter det att ett fartyg har avregistrerats kommer förhoppningsvis att uppmuntra till att skrota fartyg som är i dåligt skick och farliga för miljön.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Målet med lagförslaget är att regelsystemet och praxisen för registrering av fiskefartyg ska vara på den nivå som förutsätts i grundlagen. De nuvarande bestämmelserna är inte

tillräckliga, i synnerhet när det gäller skydd för personuppgifter och näringsfrihet. Lagpropositionen antas främja tillgodoseendet av dessa grundläggande fri- och rättigheter och den grundläggande rättigheten jämlikhet enligt 6 § i grundlagen.

Småskaligt kustfiske bedrivs ofta som en bisyssla vid sidan av jordbruk och andra näringar som idkas i kust- och skärgårdsområden. Den föreslagna indelningen i fartygsgrupper syftar till att trygga registreringsmöjligheterna för fiskefartyg som bedriver småskaligt kustfiske. Därigenom kan förslaget ha positiva konsekvenser för samhällena i kustområdena.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Under beredningen sändes propositionen inofficiellt för utlåtande till de arbets- och näringscentraler som har hand om fiskeriärenden och till alla riksomfattande organisationer med anknytning till fiskerinäringen.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtande om propositionsutkastet begärdes av justitieministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, kommunikationsministeriet, miljöministeriet, inrikesministeriet, arbetarskyddsavdelningen vid social- och hälsovårdsministeriet, avdelningen för livsmedel och hälsa vid jord- och skogsbruksministeriet, Ålands landskapsregering, skatteavdelningen vid Tullstyrelsen, Sjöfartsverket, Dataombudsmannens byrå, Gränsbevakningsväsendet, fiskerienheterna vid arbets- och näringscentralerna, Landsbygdsnäringarnas besvärsnämnd, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänst (Tike), Livsmedelssäkerhetsverket Evira, Etelä-Suomen kalastusvakuutusyhdistys, Nylands fiskeriförsäkringsförening, Pohjanmaan kalas-

tusvakuutusyhdistys, Satakunnan kalastusvakuutusyhdistys, Åbolands fiskeriförsäkringsförening, Österbottens fiskeriförsäkringsförening, Centralförbundet för fiskerihushållning rf, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry, Finlands Fiskodlarförbund rf, Suomen Kalakauppialiitto - Finlands Fiskhandlarförbund ry, Livsmedelsindustriförbundet rf:s Fiskindustriförening, Pro Fisk rf och Suomen sisävesiammattikalastajat ry. Ett sammandrag över utlåtandena finns hos jord- och skogsbruksministeriet.

Utkastet fick allmänt taget ett bra mottagande. Den föreslagna lagen ansågs vara behövlig. Det ansågs att lagen garanterar att branschaktörerna behandlas lika och förbättrar rättsskyddet för ägarna och innehavarna av fiskefartyg. Fördelningen av ledigt registerutrymme genom ett kösystem och vid behov genom lottdragning väckte däremot kritik, vilket var väntat. Ingen remissinstans ifrågasatte uppdelningen av registerutrymme mellan kustfartyg och högsjöfartyg.

Justitieministeriets anmärkningar om paragraferna om erhållande och utlämnande av uppgifter och om straffparagrafen har beaktats i propositionen. Även de övriga utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats i propositionen. Efter ändringarna sändes utkastet för nya kommentarer till de remissinstanser som särskilt berördes av ändringarna.

Centralförbundet för fiskerihushållning efterlyste närmare anvisningar för vad som räknas som kommersiellt fiske till havs. Även Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry ansåg att förslagets förhållande till definitionen av yrkesfiskare och yrkesfiskarregistret bör klarläggas. Förhållandet bör klarläggas senast i samband med att fiskerilagstiftningen genomgår en övergripande reform.

Centralförbundet för fiskerihushållning ansåg att förslaget att registreringstillstånd ska beviljas i den ordning ansökningarna inkommer är rättvis för de sökande, men framhöll för säkerhets skull, för att köbildning eller köbildning i spekulationssyfte ska förhindras, att villkoret för köbildning bör vara t.ex. ett på utvecklingsplanen för respektive företag baserat reellt behov av att förnya fartygsmaterielen. Suomen Ammattikalastajali-

itto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry ansåg att slutresultatet av det föreslagna förfarandet för beviljande av registreringstillstånd och registrering av fiskefartyg kan bli alltför slumpmässigt och att det inte svarar mot förbundets uppfattning om en konsekvent utveckling av näringen. Förbundet påpekade att eftersom många aktiva företag har köpt kapacitet på den fria marknaden med pengar, kommer fördelningen av kapacitet genom lottdragning snedvridda konkurrensläget. För högsjöfartyg bör ett anbudsförfarande övervägas där eventuellt ledig kapacitet bjuds ut till intresserade anbudsgivare en gång om året. Kapacitet kommer då att beviljas dem som bjuder mest, men för anbudet uppställs en övre gräns för varje sökande/fartyg. Den sökandes anbud ska innehålla en plan för utveckling av företaget i fråga och för användning av den kapacitet som ansökan gäller. Även Österbottens arbets- och näringscentral förespråkade en fördelning av kapaciteten genom anbudsförfarande.

Vid beredningen av lagen har utgångspunkten varit att det inte är ändamålsenligt att dela ut ledigt registerutrymme genom anbudsförfarande till högstbjudande. Ett anbudsförfarande skulle försätta näringsidkarna i en ojämlig ställning. Fartygsregistreringen har hittills varit helt avgiftsfri, eftersom det har ansetts att alla obligatoriska avgifter försämrar möjligheterna att bedriva fiske. Trålarägarna har själva övergått till "tonnagehandel". Allt disponibelt registerutrymme har från första början tilldelats fartygsägarna gratis. Utdelning av registerutrymme mot avgift kan väcka antaganden om att kapaciteten inehålls på ett ägarliknande sätt och kommer därmed att försvåra möjligheterna att avregistrera fartyg med tvångsmedel eller förbjuda överföringar av kapacitet. Ett krav på utvecklingsplaner och bedömning av dem skulle i sin tur öka arbetsbördan inom förvaltningen och prövningsrätten och göra tillståndsförfarandet mer komplicerat. Dessutom måste man ge akt på hur utvecklingsplanerna genomförs och reagera på om de inte iakttas.

Avsikten med regeringspropositionen har varit att uppnå en så bunden prövning och ett så objektivt bemötande av de sökande som möjligt. Det är inte önskvärt att näringsidkarna blir föremål för jämförelser, utan (för-

valtningspolitisk) prövning och styrning av näringen genomförs när det föreskrivs att registerutrymmet ska delas mellan fartygs-

grupperna. Näringsstrukturen kan också påverkas genom strukturpolitiska stödinstrument.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Den föreslagna lagen ska tillämpas på finska fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används på havsområden. Av paragrafen framgår den föreslagna lagens normhierarkiska ställning i förhållande till förordningarna om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik. Enligt artikel 15 i rådets förordning (EG) nr 2371/2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken (nedan gemenskapens fiskeripolitikförordning) ska varje medlemsstat föra ett register över de av gemenskapens fiskefartyg som för dess flagg. I artikel 2 i kommissionens förordning (EG) nr 26/2004 om registret över gemenskapens fiskeflotta konstateras att registret förs också över de fartyg som uteslutande används inom vattenbruket.

2 §. Registrets ändamål. Av paragrafen framgår att registret används i första hand för skötseln av uppgifter i anslutning till genomförandet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik och i andra hand för nationella behov.

Tillsyn över fiskeriet enligt den gemensamma fiskeripolitiken baserar sig på utnyttjande av uppgifterna i fiskefartygsregistret. Fiskekvoterna iakttas för varje fiskefartyg utifrån de fiskeloggböcker som befälhavarna på fartygen för och utifrån landningsdeklarationerna i enlighet med kommissionens förordning (EEG) nr 2807/83 om närmare bestämmelser för registrering av uppgifter om medlemsstaternas fångster av fisk och i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 2847/93 om införande av ett kontrollsystem för den gemensamma fiskeripolitiken. Även specialtillstånd för fiske enligt gemenskapens

bestämmelser, t.ex. tillstånd för torskfiske, gäller särskilt för varje fiskefartyg. Beräkningen av fångstansträngningar baserar sig på antalet fiskedagar med fiskefartygen och fartygens maskinstyrka (maskineffekt), och observationen av fiskekapaciteten baserar sig på uppgifter om fartygens dräktighet och maskineffekt.

Uppgifterna i fiskefartygsregistret används också för fullgörandet av skyldigheterna enligt Europeiska gemenskapens förordningar om insamling av uppgifter. Exempel på förordningar om insamling av uppgifter är rådets förordning (EG) nr 199/2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskapliga utlåtanden rörande den gemensamma fiskeripolitiken och kommissionens förordning (EG) nr 665/2008 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 199/2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskapliga utlåtanden rörande den gemensamma fiskeripolitiken.

Tillämpningen av förordningarna om insamling av statistikuppgifter förutsätter också att registeruppgifter om fiskefartyg erhålls. Som exempel på förordningar om insamling av statistikuppgifter kan nämnas rådets förordning (EEG) nr 3880/91 om avlämnande av statistikuppgifter om nominell fångst för medlemsstater som bedriver fiske i Nordatlantens östra del och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1921/2006 om rapportering av statistiska uppgifter om landade fiskeriprodukter i medlemsstaterna och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1382/91. Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet har hand om det nationella genomförandet i Finland av de ovan nämnda förordning-

arna om insamling av uppgifter och statistikförfordningarna.

För nationella behov används uppgifterna i fiskefartygsregistret bl.a. av Statistikcentralen för att räkna ut växthusgasutsläppen i Finland, av utsökningsmyndigheterna för att göra utsökningsutredningar och verkställa utsökningsärenden, av tullmyndigheterna för att fullgöra tillsynsuppdragen och behandla ansökningar om skatteåterbäring för bränsle, av Centralen för undersökning av olyckor för att undersöka olyckor och av gränsbevakningsväsendet för att övervaka fisket, upprätthålla gränssäkerheten och undersöka oljeutsläppsavgifter. De myndigheter som övervakar sjötrafiken använder uppgifterna i fiskefartygsregistret för havsområden för att stödja övervaknings- och räddningsverksamheten.

3 §. Definitioner. Enligt definitionen i artikel 3 i gemenskapens fiskeripolitikförordning avses med fiskefartyg varje fartyg som är utrustat för att yrkesmässigt utnyttja levande akvatiska resurser. Enligt definitionen i artikeln avses med levande akvatiska resurser ”tillgängliga och åtkomliga levande marina akvatiska arter, inklusive anadroma och katadroma arter under deras marina liv”. I Finland kan småskaligt kustfiske bedrivas också med fartyg som inte har någon fast utrustning avsedd för fiske. Det är obligatoriskt att registrera också sådana fartyg i fiskefartygsregistret för havsområden.

I gemenskapens förordningar åläggs medlemsstaterna att föra ett register över fiskefartyg som för deras flagg. I artikel 91 i Förenta Nationernas havsrättskonvention (FördrS 84/94) bestäms om fartygs nationalitet. Enligt artikeln ska varje stat fastställa villkoren för att dess nationalitet ska tillerkännas fartyg, villkoren för fartygs registrering inom dess territorium samt villkoren för rätten att föra dess flagg. Fartyg har den stats nationalitet vars flagg de äger rätt att föra. Det måste föreligga ett verkligt samband mellan staten och fartyget. I Finland har villkoren för fartygs nationalitet angetts i 1 kap. 1 § i sjölagen (674/1994) och i förordningen om tillämpning av 1 kap. 1 § sjölagen.

Ett fartygs nationalitet konstateras samtidigt som fartyget registreras i det fartygsregister som förs av Sjöfartsverket. Fiskefartyg

som är minst 15 meter långa ska registreras i fartygsregistret. Fiskefartyg som är minst 10 meter långa kan i sin tur registreras i fartygsregistret på begäran av ägaren. Nationaliteten för fiskefartyg som inte införs i fartygsregistret konstateras av det ministerium som i enlighet med 1 kap. 1 § i sjölagen registrerar fiskefartyget i fiskefartygsregistret för havsområden och av kommunikationsministeriet i egenskap av det ministerium som handhar sjöfartsfrågor så att prövningen ska göras av den registrerande myndigheten när 1 mom. tillämpas och av kommunikationsministeriet när 2, 3 och 5 mom. tillämpas.

Kommersiellt fiske är fiske som bedrivs för försäljning eller fiske där fångsten eller en del av den i vilket fall som helst går till försäljning. Begreppen ”för försäljning” och ”försäljning” bör här förstås i vid bemärkelse. Vederlaget kan också bestå av något annat än pengar.

I artikel 2.1 i rådets förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper definieras ett fartygs totallängd (längd överallt) som avståndet i en rät linje mellan den främsta delen av fören och den bakersta delen av aktern. Längden ska mätas i meter med en noggrannhet på två decimaler.

Registerutrymme definieras som fiskekapacitet. Referensnivån för Finlands fiskekapacitet fastställdes i kommissionens förordning (EG) nr 1438/2003 om genomförandebestämmelser för gemenskapens flottpolitik i kapitel III i rådets förordning (EG) nr 2371/2002. Av den ordning för inträde och utträde som föreskrivs i gemenskapens fiskeripolitikförordning följer dock att Finlands största tillåtna fiskekapacitet inte når upp till referensnivån. Av bestämmelserna i de ovan nämnda förordningarna av rådet och kommissionen följer dessutom att nivån på den största tillåtna kapaciteten inte är oföränderlig utan kan variera t.ex. på grund av skrotning av fartyg med offentligt stöd och på grund av korrigeringar i registret i efterhand.

Avsikten är att definitionerna av registreringstillstånd och registrering ska skapa klarhet i att med en registreringshändelse avses endast det att ett fartyg första gången införs i det registerutrymme i registret som motsvarar dess fartygsgrupp. Införande av uppgifter om byte av fartygets ägare eller införande av

ändrade uppgifter om hemort är inte registrering, även om det med stöd av 19 § ska vara obligatoriskt att anmäla ändrade ägar- och adressuppgifter till den registeransvariga. Registrering krävs i fråga om alla sådana åtgärder som ökar fiskefartygets fiskekapacitet. En minskning av ett fiskefartygs kapacitet ska anmälas med stöd av 19 § på samma sätt som en ökning eller minskning av ett vattenbruksfartygs kapacitet.

4 §. Registeransvariga. Eftersom avsikten är att fiskefartygsregistret för havsområden i första hand ska användas som ett verktyg i samband med övervakning av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik, är det ändamålsenligt att vidhålla den gällande praxisen enligt vilken registret förs av de arbets- och näringscentraler i kustområdena som övervakar efterlevnaden av den gemensamma fiskeripolitiken inom sina verksamhetsområden. I 1 mom. föreslås därför en bestämmelse enligt vilken registret ska föras av jord- och skogsbruksministeriet och de arbets- och näringscentraler som har sitt verksamhetsområde på kustområdena vid Östersjön. I 2 mom. bemyndigas jord- och skogsbruksministeriet att genom förordning föreskriva att uppgifter i anslutning till förandet av registret ska fullgöras av en arbets- och näringscentral eller flera.

Med stöd av arbets- och näringsministeriets beslut givet den 29.12.2008 (4265/023/2008) sköter Egentliga Finlands arbets- och näringscentral de uppgifter som har samband med fiskerinäringen inom Satakunta arbets- och näringscentralens område, Österbottens arbets- och näringscentral inom Södra Österbottens arbets- och näringscentralens område och Kajanalands arbets- och näringscentral inom Norra Österbottens arbets- och näringscentralens område.

I 3 och 4 mom. förtecknas de registeransvarigas uppgifter. Trots att registret förs på riksnivå ska de registeransvariga ha befogenheter att registrera och göra registeranteckningar endast i fråga om fartyg som omfattas av deras behörighet. Bestämmelsen motsvarande nuvarande praxis.

Den allmänna verkställigheten av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) ankommer på jord- och skogsbruksministeriet.

Med stöd av den nämnda lagen är jord- och skogsbruksministeriet också den behöriga myndighet i medlemsstaten som avses i rättsakter och beslut om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik. Enligt gemenskapens fiskeripolitikförordning ska medlemsstaterna säkerställa att de inte överskrider referensnivåerna för sin fiskekapacitet och att de följer ordningen för inträde och utträde. I enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 26/2004 om registret över gemenskapens fiskeflotta översänder jord- och skogsbruksministeriet till Europeiska gemenskapens kommission fyra gånger per år uppgifterna om de fartyg som finns i registret. Eftersom administreringen av Finlands fiskekapacitet redan med stöd av dessa bestämmelser hör till jord- och skogsbruksministeriets uppgifter föreslås i lagen en förtydligande bestämmelse om ministeriets rättigheter när det gäller att administrera registerutrymmet. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar också för registrets tekniska funktion och för den tekniska datasekretessen.

2 kap. Registreringsförfarande

5 §. Behörig registeransvarig. Den behöriga registeransvariga ska bestämmas enligt hemkommunen för fartygets ägare. Största delen av ägarna till registrerade fartyg är bosatta i kustområdena vid Bottenviken, Skärgårdshavet eller Finska viken. Fartygets ägare kan dock också ha sin hemkommun någon annanstans, och därför behövs det en bestämmelse om sådana situationer. I 2 mom. föreslås en bestämmelse utifrån vilken fartygets ägare i sådana fall själv ska få utse den behöriga registeransvariga bland de registeransvariga.

Vid arbets- och näringscentralerna invid kusten sköts fartygsregistreringarna i praktiken av samma tjänstemän som de som övervakar att gemenskapens gemensamma fiskeripolitik följs inom verksamhetsområdet för arbets- och näringscentralens enhet för fiskerihushållning. Tack vare lokalkännedomen har tjänstemännen goda möjligheter att se till att registeruppgifterna hålls tidsenliga.

6 §. Gruppering av fartyg. Fartygen ska grupperas i tre olika fartygsgrupper: kustfartyg, högsjöfartyg och vattenbruksfartyg. En-

ligt kommissionens förordning (EG) nr 26/2004 om registret över gemenskapens fiskeflotta ska de fartyg som används uteslutande inom vattenbruket registreras som en egen grupp som tilldelas koden AQU. Gemenskapens rättsakter förpliktar inte till att följa med vattenbruksfartygens fiskekapacitet. Efter det att segmenteringen utifrån fleråriga flottprogram och utifrån MOO-kodsamlingen slopats i gemenskapens lagstiftning får medlemsstaterna själva besluta genom hurdana bestämmelser de grupperar sina fiskefartyg och anpassar sin fiskekapacitet till denna del.

Avsikten är att den föreslagna grupperingen av fiskefartyg ska bidra till att skapa ett tydligt system som möjliggör reglering av fiskekapaciteten och gör förvaltningsverksamheten mera förutsebar. För en enskild fiskeutövare kommer grupperingen att ha betydelse endast när fartygen registreras. Förslaget utgår från att alla fiskefartyg ska få använda alla lagliga fångstredskap. Det allmänna har inte något behov av att i samband med bestämmelserna om registret reglera användningen av fångstredskap inom olika fartygsgrupper. Det kan visserligen hända att användningen av olika typer av fångstredskap begränsas genom gemenskapens bestämmelser. Exempelvis fångstredskap vid torskfiske får inte användas på alla fiskefartyg.

Det föreslås att den maximala storleken för fartygsgrupperna ska föreskrivas genom förordning av statsrådet. Genom reglering av den maximala storleken kan fiskenäringens struktur styras, och därför är det befogat att beslut om detta fattas vid statsrådets allmänna sammanträde och inte genom förordning av ett ministerium.

Den maximala storleken i fiskefartygsregistret i Finland förändras automatiskt dels med anledning av skrotning med offentligt stöd, dels med anledning av moderniseringar av fartygen i syfte att förbättra säkerheten, arbetsförhållandena, hygien, produktkvaliteten, energieffektiviteten eller selektiviteten i fråga om fartygens fångstobjekt. I sådana fall bör också bestämmelsen om det maximala registerutrymmet inom den berörda fartygsgruppen ändras.

Med undantag för de fall som beskrivs ovan gäller vid reglering av fartygsgrupper-

nas registerutrymme att besluten ska utgå från principerna för hållbart fiske inom Europeiska gemenskapen och balansen mellan fiskefartygens fiskekapacitet och fiskresurserna. En minskning av registerutrymmet för en fartygsgrupp får dock inte leda till en situation där fiskefartyg avregistreras på andra än de grunder som anges i 3 kap. i lagförslaget. Avsikten med bestämmelserna om den maximala storleken för fartygsgrupperna är att reglera användningen av eventuellt ledigt registerutrymme i fiskefartygsregistret. Om det enligt gemenskapens rättsakter i fortsättningen kommer att förutsättas att fiskefartyg tvångsavregistreras i större omfattning än 3 kap. medger, bör det särskilt bestämmas om detta.

7 §. Registreringsplikt. I 1 och 2 mom. fastslås de situationer där det förutsätts att ett fartyg registreras. Endast fiskefartyg som införts i fiskefartygsregistret för havsområden får användas för kommersiellt fiske till havs. Fiskefartyg som införts i fiskefartygsregistret för insjöar får inte användas för kommersiellt fiske på havsområden. Den som vill använda dem för fiske till havs måste registrera dem i fiskefartygsregistret för havsområden. Fartyg som registrerats i fiskefartygsregistret för havsområden får däremot användas för fiske även på insjöar, eftersom det enligt de nuvarande bestämmelserna är frivilligt att registrera insjöfartyg i fiskefartygsregistret för insjöar.

Om dräktigheten eller maskineffekten för ett registrerat fiskefartyg ökas ska ökningen registreras innan fartyget får fortsätta att användas för kommersiellt fiske. Bestämmelsen är nödvändig för att förhindra att fiskekapaciteten överskrids. Minskad dräktighet och maskineffekt för fiskefartygen behöver däremot inte registreras, men också minskningar ska anmälas till den registeransvariga i enlighet med 19 § för att fiskefartygsregistret på ett tillförlitligt sätt ska beskriva flottans faktiska fiskekapacitet och för att variationer i registerutrymmet ska kunna följas.

Vattenbruksfartyg som används uteslutande inom vattenbruket ska omfattas av registreringsplikten. Om ett vattenbruksfartyg används förutom för vattenbruk också för kommersiellt fiske ska det registreras som fiskefartyg i den fartygsgrupp där det inplä-

ceras på basis av sin längd. Inom Europeiska gemenskapen har det bestämts om registreringsplikt för vattenbruksfartyg för att alla fartyg som bedriver någon typ av fångst av levande akvatiska resurser till havs ska finnas i registret och för att deras verksamhet därmed lättare ska kunna övervakas. Ökningar av vattenbruksfartygens dräktighet eller maskineffekt behöver inte registreras eftersom fartygens kapacitet inte har begränsats. I enlighet med 19 § ska ökningar och minskningar som gäller dräktigheten och maskineffekten dock anmälas till den registeransvariga.

8 §. Att inleda registrering. I paragrafen föreskrivs om vem som kan inleda registrering och hurdant ansökningsförfarandet är. Det är fartygsägarens rättighet och skyldighet att registrera sitt fartyg. Den som hyrt ett fartyg kan endast med fullmakt av ägaren ansöka om registreringsstillstånd för fartyget eller om registrering av fartyget. På grund av kraven på bevisbarhet och tillförlitlighet ska ansökan göras skriftligen.

De tekniska uppgifter om ett fartyg som ska läggas fram i ansökan anges i rådets förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper och utifrån rådets förordning (EG) nr 3259/94 om ändring av förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper och kommissionens beslut om genomförande av bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper (95/84/EG). Bestämmelser om övriga uppgifter om fartyget finns i bilagorna till förordningen om registret över gemenskapens fiskeflotta. Av bilagorna framgår också vilka uppgifter som behövs om fångstredskapen. Den sökande ska lägga fram en tillförlitlig och tillräcklig utredning över sin äganderätt till fartyget, en utredning över en eventuell innehavares besittningsrätt samt ägarens och innehavarens person- och kontaktuppgifter.

9 §. Föresättningar för registrering av fiskefartyg. Föresättningar för registrering av fiskefartyg hänför sig till både fartyget och det disponibla registerutrymmet. Fartyget ska vara finskt och om det används för fiske av fiskarter vilkas kvoter fastställts av Europeiska gemenskapen ska det ha en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Den sökande ska lägga fram ett

intyg eller någon annan utredning över fartygets nationalitet och en utredning över att det har en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring.

I 1 kap. 1 § i sjölagen (674/1994) finns bestämmelser om fartygs nationalitet. Paragrafen har senast ändrats i enlighet med Europeiska gemenskapens krav genom lag 1302/1999 om ändring av 1 kap. 1 § sjölagen. Samtidigt utfärdades förordning 1304/1999 om tillämpning av 1 kap. 1 § sjölagen. Enligt huvudregeln i 1 kap. 1 § i sjölagen är ett fartyg finskt och berättigat att föra finsk flagg, om det till mer än sex tiondelar ägs av finska medborgare eller finska juridiska personer. Undantag från denna huvudregel nämns i 2 och 3 mom. och i förordningen om tillämpning av 1 kap. 1 § sjölagen. Med de reservationer som anges i bestämmelserna riktas undantagen till medborgare eller juridiska personer i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller fartyg vars drift för sjöfart står under ett avgörande finskt inflytande. Det ministerium som handhar sjöfartsfrågor ska utfärda godkännanden som baserar sig på undantagsreglerna.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om en tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring vilken till sitt innehåll motsvarar 4 a § i den gällande lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik, Paragrafen fogades till lagen 2002 genom lag 1008/2002. Syftet med den har varit att stärka förhållandet mellan yrkesmässigt fiske och finsk fiskerinäring när fångsten gäller fiskarter för vilka fiskemöjligheten har begränsats genom Europeiska gemenskapens rättsakter (kvoter).

I motiveringen i regeringspropositionen hänvisades till två mål som domstolen behandlat: C-3/87, *The Queen v. Ministry of Agriculture, Fisheries and Food, ex parte Agegate Ltd* och C-216/87, *The Queen v. Ministry of Agriculture, Fisheries and Food, ex parte Jarerow Ltd*.

I fallet C-3/87 konstaterade gemenskapernas domstol bl.a. att gemenskapsrätten inte utgör hinder för att en medlemsstat som villkor för fiskelicens kräver att 75 procent av fartygets besättning är medborgare i gemenskapens medlemsstater. Gemenskapsrätten utgör däremot hinder för att medlemsstaten

då också ska kunna kräva att 75 procent av fartygets besättning bor i den aktuella medlemsstaten.

I målet C-216/87 konstaterade domstolen att gemenskapsrätten inte utgör hinder för att en medlemsstat som ger ett fartyg som seglar för medlemsstatens flagg tillstånd att fiska på nationella kvoter, fastställer villkor som syftar till att säkerställa att fartyget har en verklig ekonomisk anknytning till den medlemsstaten, i den mån denna anknytning endast rör relationen mellan det fartygets operationer i samband med fiske och den befolkning som är beroende av fisket samt därmed sammanhörande industrier. Som bevis för den ekonomiska anknytningen kan medlemsstaten då förutsätta att fartyget opererar från nationella hamnar, förutsatt att det dock inte krävs att fartyget avgår från en sådan hamn varje gång det ska ut på en fiskefärd. Ett bevis för att fartyget opererar från nationella hamnar kan medlemsstaten anse vara att fartyget landar en del av sina fångster i nationella hamnar eller befinner sig en del av tiden i nationella hamnar. Medlemsstaten kan då fastslå hurdan andel av fångsten som ska landas i nationella hamnar eller hur länge ett fartyg ska vistas i dessa hamnar. I det senare fallet får villkoret om fartygets vistelse i hamnen dock inte direkt eller indirekt leda till ett åläggande att landa fångsten i nationella hamnar eller utgöra hinder för normal fiskeriverksamhet.

De ovan nämnda utslagen är från 1989, dvs. före rådets och kommissionens gällande, centrala förordningar om fiskefartygsregister och gemenskapens fiskeflotta.

10 §. Registreringstillstånd för fiskefartyg. Det föreslås att registreringstillstånd ska kunna beviljas för ett fartyg eller för en ökning av ett fiskefartygs fiskekapacitet. I registreringstillståndet ska antecknas fartygets maximala tillåtna dräktighet och maximala effekt eller den maximala tillåtna ökningen av kapaciteten i GT och kW samt den aktuella fartygsgruppen. Registreringstillstånd ska utfärdas för en namngiven fysisk eller juridisk person och ska inte få överföras på någon annan. Det föreslås att tillståndet ska gälla i ett år, men av särskilda skäl ska den registeransvariga kunna förlänga giltigheten med högst ett år. Som exempel på särskilda

skäl kan nämnas att förfärdigandet av ett fartyg eller reparationer av ett fartyg fördröjs av orsaker som inte beror på den sökande eller att den sökande blir allvarligt sjuk, vilket hindrar att de åtgärder som avses i ansökan om tillstånd kan vidtas i tillräckligt god tid.

11 §. Beviljande av registreringstillstånd och registrering av fiskefartyg. I paragrafen beskrivs om förfarandet i samband med beslut om registreringstillstånd och registreringar. Om det finns bara litet registerutrymme, beror den sökandes möjlighet att få tillgång till behövligt registerutrymme för sitt fartyg av ordningsföljden för beviljande av tillstånd och registreringar. I enlighet med likställdhetsprincipen och för trygghet av att de sökande behandlas lika ska tillstånden beviljas i den ordning de inkommit. Ordningsföljden för ansökningar som inkommit samma dag ska avgöras genom lottdragning. Eftersom ansökningarna inkommer till olika registeransvariga, ska jord- och skogsbruksministeriet utföra lottdragningen och placera ansökningarna i ordningsföljd samtidigt som det bekräftar huruvida registerutrymme står till förfogande och hur stort det är.

Om det inte finns något disponibelt registerutrymme inom fartygsgruppen i fråga, ska ansökan på skriftlig begäran av den sökande kunna hållas kvar i väntan på registerutrymme i ett års tid. Tiden ska kunna förlängas med högst ett år, om den sökande skriftligen begär det. Avsikten är att åstadkomma omsättning i prioritetsordningen och förhindra att sådana situationer förlängs där en registreringsansökan som förutsätter stor kapacitet utgör ett hinder för registreringsansökningar som kräver mindre kapacitet.

När registreringstillstånd beviljas och fartyg registreras har såväl den registeransvariga som också jord- och skogsbruksministeriet bunden prövningsrätt. Om den sökande lägger fram en tillräcklig utredning över fartygets egenskaper, ägande- och besittningsrätten till fartyget, kontaktuppgifterna och det fiske som planeras bli bedrivet med fartyget och om behövligt registerutrymme finns, ska fartyget registreras eller registreringstillstånd beviljas. Det fiske som planeras bli bedrivet med fartyget bör anmälas, för att det ska kunna konstateras att det finns en sådan tillräcklig ekonomisk anknytning som förutsätts

i 9 § 2 mom. För de fartyg som registreras även i Sjöfartsverkets fartygsregister konstateras fartygets nationalitet utifrån ett nationalitetscertifikat som utfärdas av Sjöfartsverket. De registeransvariga ska konstatera övriga fartygs nationalitet genom att tillämpa 1 kap. 1 § i sjölagen.

12 §. Registrering av vattenbruksfartyg. Eftersom vattenbruksfartygs fiskekapacitet inte följs och eftersom den inte tas in i Finlands fiskekapacitet, föreslås för vattenbruksfartyg ett betydligt enklare registreringsförfarande än för fiskefartyg. Det är inte nödvändigt att utfärda registreringstillstånd för fartygen och registreringen av dem behöver inte bekräftas av jord- och skogsbruksministeriet. De registeransvariga ska registrera fartygen i den ordning som ansökningarna enligt 8 § inkommer. Eftersom det handlar om fiskefartygsregistret för Finlands havsområden krävs det att vattenbruksfartygen används på Finlands territorialvatten eller inom landets ekonomiska zon. Fartyget får dock temporärt användas även på andra vatten. Det är önskvärt att temporär användning är möjlig, eftersom samma näringsidkare kan bedriva vattenbruk t.ex. i Finland och Sverige eller förutom på havsområden också på insjöar.

3 kap. Avregistrering av fartyg

13 §. Avregistrering av fiskefartyg. I paragrafen föreskrivs om situationer där det är den registeransvarigas skyldighet att avregistrera ett fartyg. Bestämmelserna i 1 mom. 1 och 2 punkten gäller situationer där de registreringsförutsättningar som nämns i 9 § inte längre finns för fartyget. Också Europeiska gemenskapens tvingande rättsakter om avregistrering av fartyg eller indragning av fiskekapacitet ålägger registermyndigheten att avregistrera ett fartyg. I gemenskapens fiskeripolitikförordning förutsätts t.ex. att fartyg som skrotats med offentligt stöd ska avföras slutgiltigt ur fiskefartygsregistret. Rådets förordning (EG) nr 1198/2006 om Europeiska fiskerifonden innehåller också bestämmelser om hur offentligt stöd för definitivt upphörande av fiskeverksamhet påverkar fartygs fiskekapacitet och licenserna. Den registeransvariga ska också enligt 4 punkten vara

skyldig att avregistrera ett fiskefartyg som förlist eller förstörts på något annat sätt.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller situationer där ett fartygs ägare skriftligen begär att fartyget ska avregistreras. På grund av kraven på bevisbarhet och tillförlitlighet ska begäran göras skriftligen. Ägarens rätt att förfoga över sitt fartyg kan dock ha begränsats någon annanstans i lagstiftningen. En sådan begränsning finns t.ex. i utskökningsbalkens (705/2007) 4 kap. 37 §, där det konstateras att gäldenären inte efter utmättningsbeslutet får förstöra eller utan utmättningsmannens tillstånd överlåta eller pantsätta utmätt egendom eller på annat sätt förfoga över den.

Den registeransvariga skall informera den innehavare som antecknats i registret om att ägaren har begärt att fartyget ska avregistreras. Innehavaren ska informeras omedelbart för att denne ska ha skälig tid på sig att avsluta pågående fiskeverksamhet.

14 §. Avregistrering av fiskefartyg på grund av att de inte används för fiske. I paragrafen beviljas den registeransvariga rättigheter att avregistrera fiskefartyg som inte har använts för kommersiellt fiske under innevarande år och de tre föregående kalenderåren. Användningen av ett fartyg för kommersiellt fiske ska verifieras genom fångstanmälningar.

I artiklarna 6—9 i rådets förordning (EEG) nr 2847/93 om införande av ett kontrollsystem för den gemensamma fiskeripolitiken föreskrivs om att befälhavarna på fiskefartyg som har en största längd av minst 10 meter, efter varje resa inom 48 timmar efter landningen ska lämna en deklaration till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där landningen äger rum. I deklarationen ska uppges fångster, datum och plats och vilken typ av fiskeredskap som använts. Fångsterna med mindre fartyg kan ordnas under friare former. I Finland lämnar befälhavarna ombord på fartyg som har en största längd av mindre än 10 meter fångstanmälningar för andra fiskar än lax en gång i månaden och laxanmälningar inom 48 timmar från det att fångsten har landats. I Finland sänds fångstanmälningarna till arbets- och näringscentralerna.

Syftet med paragrafen är att fiskefartyg som inte längre ens är tänkta att användas för

kommersiellt fiske inte ska ingå i registret. Tidsfristen ger fartygets ägare möjlighet att förbereda sig för avförandet genom att inleda kommersiellt fiske på nytt eller i god tid sälja sitt fartyg för att användas för kommersiellt fiske. En oavbruten tid om tre kalenderår utan fiske är en så pass lång tid att det är sannolikt att åtminstone inte samma fiskeföretagare fortsätter att bedriva kommersiellt fiske med samma fartyg. Eftersom tiden tre kalenderår gäller uttryckligen fartyget, börjar tidsfristen inte räknas på nytt när fartyget byter ägare.

I 14 § föreslås endast att den registeransvariga ska ha rätt att avregistrera ett fiskefartyg. Bestämmelser om skyldigheten föreslås i 13 §. Rättigheten ska utövas i första hand i situationer där fartyg inte kan registreras på grund av brist på registerutrymme trots att det finns disponibla fiskereserver. Rättigheten ska likaså kunna utövas för att tidvis uppdatera registret. Det händer lätt att fiskare glömmer att avregistrera sina fiskefartyg när de upphör med kommersiellt fiske. När de registeransvariga avregistrerar fartyg ska de iakttä principerna för god förvaltning, dvs. likställighetsprincipen, principen om ändamålsbundenhet, objektivitetsprincipen, proportionalitetsprincipen och principen om tillförlitlighetsskydd. För att det ska kunna garanteras att näringsidkarna behandlas lika bör granskningen alltid samtidigt gälla hela fartygsgruppen, vilket innebär att utträdena ska utföras på ett centraliserat sätt, dvs. i praktiken basera sig på jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter.

15 §. Kvarhållande av ett fiskefartygs registerutrymme. Bestämmelsen gäller ett förfarande som innebär att fiskefartygets ägare kan hålla kvar registerutrymmet för ett fiskefartyg som avförts så att det kan användas för registrering av ett annat fiskefartyg eller för en ökning av ett fiskefartygs fiskekapacitet. Ägaren ska skriftligen begära att registerutrymmet kvarhålls samtidigt som ägaren begär att ett fartyg ska avregistreras. Det avregistrerade fartyget och det fartyg eller den ökning av ett fartygs fiskekapacitet som ska registreras ska tillhöra samma fartygsgrupp. Den registeransvariga ska för ägarsökanden utfärda ett registreringsstillstånd som gäller kvarhållande av registerutrymmet och regi-

strering av ett fartyg eller en ökning av fiskekapaciteten. Bestämmelserna i 10 § 2 mom. ska tillämpas på registreringsstillståndet.

Paragrafen underlättar investeringar för att förnya fiskemateriel och registreringar av fiskefartyg, eftersom fartyg som köpts för att skaffa fiskekapacitet inte behöver förvaras utan kan skrotas eller säljas vidare för andra fiskeriändamål (utan offentligt stöd).

16 §. Avregistrering av vattenbruksfartyg. Det föreslås att vattenbruksfartyg ska avregistreras på ägarens begäran. Om ett vattenbruksfartyg permanent förs utanför Finlands ekonomiska zon, ska den registeransvariga ha rätt att avregistrera fartyget efter att ha hört ägaren. Den innehavare som antecknats i registret ska också informeras om avregistreringen innan beslutet fattas. Avregistrering av vattenbruksfartyg är en åtgärd som inte ingriper i ägarens rättigheter lika starkt som avregistrering av fiskefartyg, eftersom registerutrymmet för vattenbruksfartyg inte har begränsats.

4 kap. **Registeruppgifter**

17 §. Tillämplig lag. Enligt paragrafen ska offentlighetslagen och personuppgiftslagen vara sekundära i förhållande till den föreslagna lagen och bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik. Avgifterna för utlämnande av registeruppgifter ska bestämmas utifrån offentlighetslagen, eftersom det inte finns några bestämmelser om detta i lagen.

18 §. Uppgifter som antecknas i registret. Uppgifterna indelas i basuppgifter och uppgifter som behövs för ändamålet med registret.

Basuppgifterna bestäms på basis av de förpliktande bestämmelserna i förordningarna om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik. Bestämmelser om införande av uppgifter finns i artikel 15 i gemenskapens fiskeripolitikförordning och i förordningen om registret över gemenskapens fiskeflotta. Enligt artikel 15 i gemenskapens fiskeripolitikförordning ska registret innehålla minst de uppgifter om fartygens egenskaper och verksamhet som krävs för förvaltningen av de åtgärder som fastställts på gemenskapsnivå.

Dessa uppgifter har fastställts i bilagorna I och II till förordningen om gemenskapens fiskeflotta. Enligt förordningen ska vart och ett av gemenskapens fiskefartyg förses med ett identitetsnummer (CFR) som inte kan ändras eller överföras på något annat fartyg. CFR-numret ska alltid anges när uppgifter som berör fiskefartygens kännetecken och verksamhet överförs mellan medlemsstaterna och kommissionen.

Det lägsta antalet uppgifter kan klassificeras i fyra grupper: administrativa uppgifter (fartygets namn, registreringshamn, yttre kännetecken, internationellt radioanrop, uppgifter om system för mottagning av fjärrövervakning, licensuppgifter, anteckning om offentligt stöd och annat liknande), tekniska uppgifter (fartygets längd, dräktighet, maskineffekt, skrovets material, huvudsakligt fiskeredskap och andra fiskeredskap etc.), historiska uppgifter (tid då fartyget togs i bruk, tid då fartyget registrerades, tid då fartyget avregistrerades) och personuppgifter (ägarrens och redarens namn och adress).

Uppgifter som behövs för ändamålet med registret är uppgifter som är nödvändiga av skäl som hänför sig till nationella förhållanden. I Finland används personbeteckningar eller FO-nummer för att individualisera ägaren eller innehavaren. De tjänstemän som utövar tillsyn behöver förutom adressuppgifter också telefonnummer och e-postadresser. Språkkoden möjliggör kontakt på finska eller svenska beroende på mottagarens modersmål.

Fartyg kan ha delat ägarskap, och därför är det motiverat att anteckna ägarandelarna. Grunden och längden för besittningsrätt har betydelse om det t.ex. är nödvändigt att nå fartygets behöriga representant. Uppgifter om säkringsåtgärder och verkställighetsåtgärder behövs för att säkerställa att registeruppgifterna om ägare och innehav är tillförlitliga. Uppgifter om besiktning av fartyget är till hjälp vid bedömning av hur pass sannolikt det är att fartyget på nytt börjar användas för kommersiellt fiske. För övervakningen av fisket är det viktigt att veta om fartygen har beviljats fiskelicens eller specialtillstånd för fiske. Datumet för beviljande och upphörande av ett registreringstillstånd bestämmer när registreringstillståndet förfaller. Ankomstda-

tumet för registreringsansökan har avgörande betydelse när registreringsordningen fastställs.

19 §. Skyldighet att anmäla uppgifter. I syfte att garantera att registret är tidsenligt föreslås en bestämmelse om skyldighet för fartygens ägare att omedelbart skriftligen informera den registeransvariga om förändringar i registeruppgifterna. Enligt 28 § i lagförslaget ska det vara straffbart att låta bli att anmäla förändringarna. Den registeransvariga kan också ta initiativ till att ändringar förs in i registret och korrigera registret efter att skriftligen ha hört de berörda. Beslut om registrering eller beviljande av registreringstillstånd ska dock alltid fattas på basis av ägarens skriftliga ansökan.

I 2 mom. föreslås en förtydligande bestämmelse om att ett fartygs ägare och innehavare är skyldiga att på den registeransvarigas begäran lämna uppgifter som behövs för upprätthållandet av eller ändamålet med registret. Den registeransvariga ska kunna begära att få uppgifterna i samband med att fartyget registreras eller vid ett senare tillfälle.

20 §. Den registeransvarigas rätt att få uppgifter av myndigheter. I syfte att garantera att registeruppgifterna är tidsenliga och att registret är tillförlitligt föreslås en bestämmelse om att registermyndigheten ska ha rätt att av myndigheterna och dem som fullgör myndighetsuppgifter få uppgifter som är nödvändiga för upprätthållandet av eller ändamålet med registret. Sådana myndigheter är de myndigheter som ansvarar för befolknings-, företags-, organisationsdata- och fartygsregister samt utmätningsmyndigheterna, gränskontrollmyndigheterna och de myndigheter som svarar för besiktning av fartyg.

Person- och adressuppgifterna i registret måste vara tidsenliga för att det ska vara möjligt att lita på registeruppgifterna i samband med övervakning. Nationalitetsuppgifter och uppgifter ur besättningsförteckningarna för fiskefartyg behövs för konstaterande av fartygets nationalitet och för övervakning av det villkor i fråga om manskapets nationalitet som anges i 9 § 2 mom. 3 punkten. Gränskontrollmyndigheter är gränsbevakningsväsendet, tullen och polisen. Enligt 19 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) ska befälha-

varen för ett fartyg till gränskontrollmyndigheten vid in- eller utresestället lämna en passagerar- och besättningsförteckning eller i övrigt uppgifter om trafikmedlets personal och passagerare samt övriga personer i trafikmedlet.

Samarbete med de myndigheter som för fartygsregister behövs för att uppgifterna i fiskefartygsregistret för havsområden och i fartygsregistret ska kunna jämföras. De uppgifter som jämförs kan gälla uppgifter om fartygens ägare och innehavare eller tekniska data om fartygen. De uppgifter som fås av utmättningsmyndigheterna hänför sig till beslut om bestämmanderätt som gäller fiskefartyg.

Bestämmelsen i 2 mom. gör det möjligt att erhålla uppgifter med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt. För närvarande översänds uppgifterna i regel i elektronisk form, men 16 § 3 mom. i offentlighetslagen begränsar möjligheterna att ur myndigheternas personregister sända sådana uppgifter i elektronisk form som innehåller personuppgifter.

21 §. Utlämnande av uppgifter som innehåller personuppgifter. Syftet med paragrafen är att göra det möjligt att vid behov lämna ut uppgifter som innehåller personuppgifter i form av utskrifter, med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt för de parter och de ändamål som fastslås i punkterna i paragrafen. Avsikten är inte att bestämmelsen ska göra det möjligt att lämna ut personuppgifter för direktmarknadsföring eller opinions- eller marknadsundersökningar. Utlämnande av uppgifter med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt avser t.ex. direktanslutning till sådana uppgifter i registret som kan bli föremål för utlämnande, eller material som produceras genom den registeransvarigas satsvisa körningar och som lämnas ut i form av en elektronisk upptagning till mottagaren.

För att tull- och gränsbevakningsväsendet ska kunna utföra sina uppgifter inom territorial- och fiskeövervakningen och vid förundersökning måste de få uppgifter ur fiskefartygsregistret för havsområden. Gränsbevakningsväsendet utför också övriga uppgifter för vilka det förutsätts att det snabbt får information ur registret. Exempelvis inom

räddningsverksamheten bör uppgifterna kunna fås snabbt. Tullmyndigheterna behöver registeruppgifter också när de handlägger ansökningar om återbäring av bränsleskatt och när de övervakar bränslebeskattningen. Enligt lagen om accis på flytande bränslen (1472/1994) gäller att för att ett fiskefartyg ska befrias från accis och försörjningsberedskapsavgift ska fartyget vara antecknat i fiskefartygsregistret när bränslet anskaffas och används.

Sjöfartsverket är den myndighet som ansvarar för sjöfartssäkerheten, styrningen av sjötrafiken och de grundläggande förutsättningarna för sjötrafiken. Det är därför naturligt att det redan för dessa ålägganden garanteras att Sjöfartsverket vid behov har elektroniskt tillträde till de uppgifter i fiskefartygsregistret för havsområden som innehåller personuppgifter. Arbetarskyddsmyndigheterna övervakar arbetsmiljön på fiskefartygen och behöver registeruppgifter för planeringen och genomförandet av kontrollprogram.

Fiskeriet är primärproduktion som omfattas av livsmedelslagen (23/2006) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Hygienbestämmelserna reglerar hanteringen av fångsten redan på fiskefartygen. Både statliga och kommunala myndigheter har hand om livsmedelskontrollen.

Ålands landskapsregering för ett fiskefartygsregister över de fartyg som har hemort i landskapet Åland och behöver för sin registerföring och tillsyn över fisket också uppgifter om fiskefartyg som finns i riksregistret. Myndigheterna i stater inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, Europeiska gemenskapernas kommission, den myndighet som övervakar fiskeriet inom gemenskapen och myndigheter som avses i internationella fördrag som är bindande för Finland ska få uppgifter för fullgörandet av de ålägganden som följer av gemenskapens lagstiftning eller internationella fördrag som är bindande för Finland.

I kommissionens förordning om registret över gemenskapens fiskeflotta har medlemsstaterna ålagts att i elektronisk form översända till kommissionen alla uppgifter som motsvarar basuppgifterna i fiskefartygsregistret. Basuppgifterna innehåller dock inte personbeteckningar, och personbeteckningar och

organisationsnummer översänds inte för närvarande till kommissionen.

Uppgifterna i fiskefartygsregistret används också för fullgörandet av skyldigheterna enligt Europeiska gemenskapens förordningar om insamling av uppgifter. Exempel på förordningar om insamling av uppgifter är rådets förordning (EG) nr 199/2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskapliga utlåtanden rörande den gemensamma fiskeripolitiken och kommissionens förordning (EG) nr 665/2008 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 199/2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskapliga utlåtanden rörande den gemensamma fiskeripolitiken.

Tillämpningen av förordningarna om insamling av statistikuppgifter förutsätter också att registeruppgifter om fiskefartyg erhålls. Som exempel på förordningar om insamling av statistikuppgifter kan nämnas rådets förordning (EEG) nr 3880/91 om avlämnande av statistikuppgifter om nominell fångst för medlemsstater som bedriver fiske i Nordatlantens östra del och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1921/2006 om rapportering av statistiska uppgifter om landade fiskeriprodukter i medlemsstaterna och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1382/91. Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet har hand om det nationella genomförandet i Finland av de ovan nämnda förordningarna om insamling av uppgifter och statistikförordningarna.

Den information som rådgivnings- och intressebevakningsorganisationerna inom fiskerinäringsbranschen tillhandahåller bidrar till att myndigheternas beslut kan tillkännas så många som möjligt av de berörda. Organisationer som avses i 12 punkten är t.ex. Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF ry, Suomen Kalakauppiaaliitto - Finlands Fiskhandlarförbund ry, Finlands Fiskodlarförbund rf, Livsmedelsindustriförbundet rf, Fiskindustriföreningen samt Centralförbundet för fiskerihushållning rf och dess medlemsföreningar.

Ur fiskefartygsregistret begärs ofta kontaktuppgifter som gäller fiskare för hörande i samband med förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Det kan vara nödvändigt att höra fiskare också redan tidigare under planeringen av projekt.

22 §. Utlämnande av uppgifter på basis av fartygets yttre identifieringsbeteckning. Enligt paragrafen ska var och en ha rätt att på basis av ett fartygs yttre identifieringsbeteckning enskilt få en kopia av eller ett utdrag över de offentliga uppgifterna i registret. Uppgifternas offentlighet ska bestämmas enligt offentlighetslagen. Uppgifterna ska också få lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt. Syftet med propositionen är att trygga medborgarnas möjlighet att få uppgifter om ett fartygs ägare och innehavare, om medborgarna behöver få kontakt med ägaren eller innehavaren. När ett fiskefartyg byter ägare bör köparen ha rätt att kontrollera fartygets ägaruppgifter och tekniska data i registret, eftersom det kan ha utförts ändringsarbeten på fartyget och fartygets bruttotonnage eller kW i själva verket kan var större än de som införts i fiskefartygsregistret. Köparen är då skyldig att ansöka om registrering för den överskjutande delen.

23 §. Utlämnande av personuppgifter till områden utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Syftet med paragrafen är att göra det möjligt att vid behov till områden utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet lämna ut personuppgifter enskilt till myndigheter och dem som fullgör myndighetsuppgifter. När det behövs kan fiskefartyg röra sig på mycket vidsträckta områden till havs, och därför kan det hända att också myndigheter utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet behöver få uppgifter. En bestämmelse med motsvarande innehåll finns i lagen om farkostregistret (976/2006).

24 §. Beslut om utlämnande av uppgifter. Jord- och skogsbruksministeriet ska ha allmän behörighet att besluta om utlämnande av registeruppgifter. Beslut om utlämnande av enstaka uppgifter ska kunna fattas också av de övriga registeransvariga. Endast jord- och skogsbruksministeriet kan lämna ut uppgifter

utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

25 §. Bevarande av personuppgifter i registret. Största delen av de uppgifter som ska antecknas i fiskefartygsregistret bestäms på grundval av Europeiska gemenskapens rättsakter. Medlemsstaterna ska översända uppgifterna till kommissionen regelbundet fyra gånger om året och även oftare om det behövs. Skyldigheten att översända uppgifter gäller lika väl historiska uppgifter som uppgifter om de fartyg som är registrerade vid tidpunkten för meddelandena. Förfarandet innebär i praktiken att kommissionen hindrar medlemsstaterna från att avföra sådana uppgifter ur registret som omfattas av anmälningsplikten. I paragrafen föreslås en bestämmelse enligt vilken de personuppgifter som införts i registret med stöd av lagen ska avföras ur registret inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket de blivit obehövliga med tanke på registrets ändamål.

5 kap. Särskilda bestämmelser

26 §. Fiskelicens. Genom paragrafen föreskrivs om vem som är behörig myndighet när det gäller att bevilja, dra in eller återkalla fiskelicenser. Kommissionens förordning (EG) nr 1281/2005 om förvaltning av fiskelicenser och de uppgifter som åtminstone måste ingå i sådana licenser trädde i kraft i maj 2006. Förordningen reglerar förvaltningen av fiskelicenser och de uppgifter som åtminstone ska ingå i dem. Med licens avses enligt definitionen i förordningen den rätt som innehavaren av en fiskelicens tilldelas att, inom de begränsningar som fastställs i nationella bestämmelser, använda en viss fiskekapacitet för att yrkesmässigt utnyttja levande akvatiska resurser. Gemenskapens fiskefartyg får endast användas för att yrkesmässigt utnyttja levande akvatiska resurser om giltig fiskelicens finns ombord.

Det hör till skyldigheterna för den medlemsstat som är flaggstat att i licensen ta in åtminstone de uppgifter om fartyget, som specificeras närmare i bilagan till förordningen, och som gäller fartyget, licensinnehavaren och fartygets fiskekapacitet. Den medlemsstat som är flaggstat ska kontinuerligt uppdatera uppgifterna i licensen och se

till att uppgifterna stämmer överens med uppgifterna i gemenskapens fiskefartygsregister. Den totala kapacitet som motsvarar de fiskelicenser som utfärdats av en medlemsstat, uttryckta i bruttoton (G) och kW, får inte vid något tillfälle överstiga de fastställda maximala kapacitetsnivåerna för den medlemsstaten.

Enligt kommissionens förordning (EG) 1281/2005, som beskrivs ovan, ska den medlemsstat som är flaggstat tillfälligt återkalla fiskelicensen för ett fartyg som, efter beslut av denna medlemsstat, tillfälligt lagts upp. Enligt 8 § i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik ska den som döms till straff för brott mot den gemensamma fiskeripolitiken eller för fiskebrott efter att ha bedrivit fiske som i strid med förordningar om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik eller beslut eller bestämmelser som meddelats med stöd av förordningarna sker med fiskeredskap eller fiskemetoder som är förbjudna eller under sådan tid fiske är förbjudet samtidigt dömas att förverkas licens och fisketillstånd för ett specificerat fiskefartyg för högst tre år. I fiskeripolitikförordningen åläggs medlemsstaterna att se till att fiskelicens slutgiltigt dras in för fartyg som avförs ur registret med offentligt stöd.

I den nationella lagstiftningen i Finland finns inte några bestämmelser om administrativ indragning av fiskelicensen, men kommissionens förslag till rådets förordningar om övervakning av den gemensamma fiskeripolitiken har nästan utan undantag innehållit förslag om skyldighet för medlemsstaterna att genom administrativa beslut med straffkaraktär avbryta fiskelicensens giltighet efter det att fartygens innehavare gjort sig skyldiga till vissa förfaranden som strider mot den gemensamma fiskeripolitiken. Förslagen har dock ännu inte tagits in i de antagna förordningarna.

27 §. Fartygens yttre identifieringsbeteckning. Kommissionens förordning (EEG) nr 1381/87 om fastställande av närmare bestämmelser för märkning och dokumentation av fiskefartyg reglerar storleken, platsen och färgen för målade markeringar på fiskefartyg. Enligt förordningen ska distriktsbeteckningens bokstäver vara målade på fartyget. Det

föreslås att jord- och skogsbruksministeriet ska bemyndigas att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om fartygens yttre identifieringsbeteckningar.

28 §. Fiskefartygsregisterförseelse. Enligt paragrafen ska det vara straffbart att uppsåtligt eller av oaktsamhet försumma att uppfylla registreringsplikten enligt 7 § och att låta bli att lämna de underrättelser och rapporter som avses i 19 §. Straffet ska vara böter. Om förseelsen med hänsyn till omständigheterna är ringa, ska den registeransvariga inte behöva anmäla förseelsen till förundersökningsmyndigheten.

Registrering av fiskefartyg är en av de centrala principerna för den gemensamma fiskeripolitiken. Regleringen av fiskeriet baserar sig på att det finns noggrann information om gemenskapens fiskefartyg och deras tekniska egenskaper. Vid fördelning av fiskemöjligheter inom gemenskapen ska medlemsländernas fiskeflottor och fiskresurser beaktas. Målet är att avpassa gemenskapens fiskeflotta till de disponibla fiskreserverna. Uppföljningen av medlemsländernas kvoter baserar sig på landningsdeklarationer från registrerade fiskefartyg. Registrering av vattenbruksfartyg förbättrar tillsynsmöjligheterna, eftersom vattenbruksfartygen färdas på samma vatten som kustfiskefartygen.

Enligt rådets förordning (EG) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999 (IUU-förordningen) har ett fiskefartyg bedrivit IUU-fiske om det kan visas att fartyget, i strid med bevarande- och förvaltningsåtgärderna i det område där det bedrivit verksamheten, har fiskat utan giltig licens, godkännande eller tillstånd utfärdat av flaggstaten eller kuststaten i fråga. Licens (fiskelicens) eller tillstånd (specialtillstånd för fiske) kan utfärdas endast för fartyg som är registrerade i gemenskapens fiskefartygsregister.

Utgångspunkten för regeringspropositionen är att det i lagen om fiskefartygsregistret för havsområden ska finnas bestämmelser om straff endast för gärningar som begåtts upp-

såtligen eller av oaktsamhet och som hänför sig till registrering och försummelse att anmäla registeruppgifter. Bestämmelser om påföljderna vid kommersiellt fiske med oregistrerade fiskefartyg och fiskefartyg utan fiskelicens finns någon annanstans. Vid bedömning av om en fiskefartygsregisterförseelse är ringa ska avseende fästas särskilt vid hur länge försummelsen har pågått och vid den negativa inverkan som försummelsen har på registrets tillförlitlighet och användbarhet.

29 §. Hänvisningar till strafflagen. I paragrafen föreslås hänvisningar till de paragrafer i strafflagen som gäller registeranteckningsbrott, dataintrång och personregisterbrott. Bestämmelser om registeranteckningsbrott finns i 16 kap. 7 § i strafflagen. Enligt paragrafen är det straffbart att till registern myndigheten lämna en oriktig uppgift i syfte att orsaka ett i rättsligt avseende betydelsefullt fel i ett allmänt register som förs av en myndighet. Enligt paragrafen är det också straffbart att i syfte att bereda sig eller någon annan nytta eller för att skada en annan utnyttja ett fel som har tillkommit på det sätt som avses ovan. Straffet är böter eller fängelse i högst tre år. Försök till brott är straffbart.

Bestämmelser om dataintrång finns i 38 kap. 8 § i strafflagen. För dataintrång bestraffas t.ex. den som genom att göra bruk av en användaridentifikation som han eller hon inte har rätt till obehörigen tränger in i ett datasystem där data behandlas, lagras eller överförs elektroniskt eller med någon annan sådan teknisk metod. Straffet är böter eller fängelse i högst ett år. Även försök är straffbart.

Enligt 38 kap. 9 § i strafflagen ska straff för personregisterbrott dömas ut om någon gör intrång i den registrerades integritetsskydd eller åsamkar honom eller henne annan skada eller betydande men 1) genom att behandla personuppgifter i strid med personuppgiftslagens (523/1999) bestämmelser om ändamålsbundenhet, allmänna förutsättningar för behandling, personuppgifternas relevans och felfrihet, känsliga uppgifter, personbeteckning eller behandling av personuppgifter för särskilda ändamål eller genom att bryta mot särskilda bestämmelser om behandling av personuppgifter, 2) genom att till en registrerad ge felaktig eller vilseledande information hindrar eller försöker hindra honom att

utöva rätten till insyn eller 3) genom att i strid med 5 kap. i personuppgiftslagen över-sända personuppgifter till stater utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Straffet är böter eller fängelse i högst ett år.

30 §. Ändringssökande. Beslut som har fattats med stöd av lagen ska få överklagas på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Ändring i beslut av landsbygdsavdelningarna vid arbetskrafts- och näringscentralerna får i enlighet med lagen om landsbygdsnäringsnämnd (1203/1992) sökas hos landsbygdsnäringsnämnd. Lagen har inte ändrats då lagen om arbetskrafts- och näringscentraler (23/1997) upphävdes. Offentlighetslagen har sina bestämmelser om sökande av ändring.

31 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

32 §. Övergångsbestämmelser. Bestäm-melsen i 1 mom. behövs när den nuvarande indelningen i fartygsgrupper ändras. Momen-tet gäller bara fiskefartyg, eftersom det enligt de gällande nationella bestämmelserna för-håller sig så att vattenbruksfartyg inte regi-streras i fiskefartygsregistret. I 2 mom. före-slås en förtydligande bestämmelse om giltig-heten för registreringstillstånd som beviljats före ikraftträdandet. Genom bestämmelsen i 3 mom. säkerställs att fiskefartygens ägare har möjlighet att förbereda sig på kraven på att fartyget ska avregistreras. Enligt 4 mom. ska det finnas ett år tid för att registrera vat-tenbruksfartyg efter det att lagen har trätt i kraft. Till paragrafens 5 mom. föreslås ett tillägg som tydliggör att registreringsansök-ningar för vilka beslut inte givits före lagens ikraftträdande, skall behandlas enligt denna lag. I paragrafens 6 mom. skulle stadgas om möjligheten att vidta åtgärder som verkstäl-ligheten av lagen förutsätter redan innan la-gen träder i kraft.

2 Närmare bestämmelser

Lagförslaget innehåller fyra bestämmelser om bemyndigande att utfärda förordning. Den viktigaste av dem finns i 6 §, där stats-rådet bemyndigas att utfärda bestämmelser

om maximala storlekar på registerutrymmena inom fartygsgrupperna för kustfartyg och högsjöfartyg. Besluten om maximal storlek är av betydelse för fiskeripolitiken, eftersom de i praktiken styr fiskerinäringen. Den max-imala storleken på registerutrymmet för far-tygsgrupperna bör kunna ändras till och med snabbt om det behövs. Syftet med ändring av den maximala storleken är dock inte att ingripa i individuella näringsidkares ställning eller förvärvade förmåner.

I 4, 18 och 27 § bemyndigas jord- och skogsbruksministeriet att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om de regi-sterförande arbets- och näringscentralerna, de uppgifter som ska antecknas i registret och fiskefartygens och vattenbruksfartygens yttre identifieringsbeteckningar. Regleringen kommer att vara av teknisk natur och kom-mer inte att ha någon samhällelig betydelse. Genom förordning om fartygens yttre identi-fieringsbeteckningar ska utfärdas bestämmel-ser om bokstavs- och sifferkombinationen i beteckningarna och eventuella ändringar av den när fartyget får en annan behörig arbets- och näringscentral. Avsikten är att förord-ningarna ska utfärdas samtidigt som lagen träder i kraft.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010. Det bör reserveras tillräckligt med tid för information om lagen och utbildning för de myndigheter som ska tillämpa lagen och för ändringar som gäller datasystemen.

4 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Paragraferna om registrering av fiskefartyg och avregistrering är viktiga när lagförslagets förhållande till grundlagen och i synnerhet dess 18 § 1 mom. granskas. Trots att de ovan nämnda åtgärderna riktas till fartyg handlar det om reglering av näringsverksamheten, ef-tersom det för kommersiellt fiske med fartyg krävs att fartyget har registrerats i fiskefar-tygsregistret för havsområden. Lagförslaget gäller inte kommersiellt fiske som bedrivs utan fartyg. Fiske av det slaget har dock inte någon praktisk betydelse för näringsidkandet.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Det måste finnas grundad anledning för att rättigheterna ska kunna inskränkas. I Europeiska gemenskapens förordningar finns bestämmelser om registreringsplikt för fiskefartyg och kvantitativa begränsningar för registreringsrätt. Det finns alltså redan en berättigande grund.

Grundlagsutskottet har ansett att för att en lag som står i strid med näringsfriheten ska kunna behandlas i normal lagstiftningsordning bör lagen innehålla exakta och noga avgränsade bestämmelser om villkoren för att bevilja ett tillstånd, avslå en ansökan eller återta ett tillstånd (GrUU 8/2006). Bestämmelserna om förutsättningarna av ett tillstånd och tillståndets giltighetstid bör ges på ett sådant sätt att myndighetens agerande blir tillräckligt förutsebart. Avsikten har varit att lagförslaget ska innehålla så pass entydiga bestämmelser om förutsättningarna för registrering och avregistrering att behovet av myndighetens prövning av ändamålsenligheten blir så litet som möjligt. Mest ändamålsenlighetsprövning kommer att utövas av statsrådet när det i enlighet med 6 § utfärdar bestämmelser om den maximala storleken för varje fartygsgrupp och av den registeransvariga när denne i enlighet med 9 och 13 § prövar om det finns en tillräcklig ekonomisk anknytning. Statsrådets prövningsrätt ska dock vara bunden vid målen för Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik, dvs. kraven på hållbart fiske och balansen mellan fiskresurserna och fiskefartygens fiskekapacitet.

Grundlagsutskottet har i allmänhet när det gällt reglering av näringsverksamhet ansett att återkallande av ett tillstånd är en myndighetsåtgärd som ingriper kraftfullare i individens rättsliga ställning än avslag på en ansökan om tillstånd (GrUU 8/2006). Enligt utskottet kräver proportionaliteten därför att

möjligheten att återkalla tillstånd binds vid allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser och vid att eventuella anmärkningar och varningar till tillståndsinnehavaren inte har lett till korrigering av uppenbara brister i verksamheten (GrUU 48/2005).

I regeringspropositionen har man inte gått in för att binda registreringsrätten eller förutsättningarna för avregistrering vid näringsidkarens eventuella försummelser eller förseelser. Inom gemenskapen är det aktuellt med en reform av regelverket om övervakning av det kommersiella fisket och den gemensamma fiskeripolitiken. I samband med reformen kommer man sannolikt att beröra även påföljderna vid försummelser och förseelser.

I 13—14 och 16 § föreslås bestämmelser om avförande av fartyg ur fiskefartygsregistret för havsområden, vilka motsvarar återkallande av näringstillstånd. De föreslagna bestämmelserna är så exakta att fartygens ägare och innehavare på förhand vet i hurdana situationer ett fartyg kommer att eller kan avregistreras.

Enligt 80 § i grundlagen ska genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen hör till området för lag. I 10 § 1 mom. i grundlagen sägs att bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Denna proposition innehåller inte några sådana bestämmelser eller bemyndiganden att utfärda förordning som står i strid med 80 § eller 10 § 1 mom. i grundlagen. Skydd för personuppgifter har beaktats tillräckligt i de föreslagna paragraferna om erhållande och utlämnande av uppgifter.

Oavsett vad som anförts ovan är det önskvärt att lagförslaget behandlas av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan förlägg Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

3 §

Allmänna bestämmelser

Definitioner

1 §

Tillämpningsområde

Genom denna lag föreskrivs om det register som ska föras över finska fiske- och vattenbruksfartyg som används till havs till den del det inte föreskrivs särskilt om detta i rättsakter om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik.

2 §

Registrets ändamål

Registret används för att följa och reglera fiskekapaciteten för finska fiskefartyg och för att övervaka, forska i, utveckla och statistikföra det kommersiella fisket och vattenbruket i enlighet med bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik och de nationella bestämmelser som utfärdats för att genomföra dem.

Registret kan också användas för att övervaka sjötrafiken och bränslebeskattningen och för övervakning som avses i lagstiftningen om livsmedel och för att stödja räddningsverksamheten i anslutning till färd på vatten, den allmänna beredskapsplaneringen, planeringen av användningen av vattenområden och för upprätthållandet av gränssäkerheten.

I denna lag avses med

1) *fiskefartyg* fartyg som utrustats för eller används för kommersiellt fiske av fisk och andra levande akvatiska resurser i havet,

2) *finskt fiskefartyg* ett fartyg enligt 1 punkten som enligt 1 kap. 1 § i sjölagen (674/1994) är finskt,

3) *kommersiellt fiske* verksamhet där levande akvatiska resurser fångas för försäljning eller där de akvatiska resurser som fångats eller en del av dem säljs,

4) *vattenbruksfartyg* ett fartyg som används till havs uteslutande inom vattenbruket,

5) *fiskekapacitet* fiskefartygets dräktighet i bruttoton (GT) och maskineffekt i kilowatt (kW),

6) *fartygets totallängd* ett fartygs längd enligt definitionen i artikel 2.1 i rådets förordning (EEG) nr 2930/86 om definition av fiskefartygs egenskaper,

7) *registerutrymme* det utrymme i registret uttryckt i fiskekapacitet inom vilket fiskefartyg kan registreras i enlighet med de av Europeiska gemenskapen fastställda bestämmelserna om fiskekapaciteten för Finlands fiskefartyg och i enlighet med 6 § 2 mom.,

8) *registreringstillstånd* tillstånd att få ett fiskefartyg som motsvarar den angivna fiskekapaciteten eller en ökning av fiskekapaciteten införda i registret,

9) *registrering* införande i registret av ett fiskefartyg eller vattenbruksfartyg eller av en ökning av fiskekapaciteten.

4 §

Registeransvariga

Registret förs av jord- och skogsbruksministeriet och de arbets- och näringscentraler som har sitt verksamhetsområde vid Östersjökusten.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan föreskrivas att vissa uppgifter i anslutning till förandet av registret ankommer på vissa bestämda arbets- och näringscentraler.

Arbets- och näringscentralerna beslutar om registrering och avregistrering av fartyg inom sitt verksamhetsområde, beviljar registreringstillstånd som avses i 10 § och gör registeranteckningar om fiske- och vattenbruksfartyg inom sitt verksamhetsområde.

Jord- och skogsbruksministeriet administrerar registerutrymmet och gör registeranteckningar om fartygsgruppernas registerutrymme och svarar för det tekniska upprätthållandet av registret.

Varje registeransvarig svarar för att de införda uppgifterna är riktiga.

2 kap.

Registreringsförfarande

5 §

Behörig registeransvarig

Behörig registeransvarig är den arbets- och näringscentral inom vars verksamhetsområde fartygets ägare har sin hemkommun.

Om fartygets ägare har sin hemkommun någon annanstans än inom verksamhetsområdet för en arbets- och näringscentral som avses i 4 § 1 eller 2 mom., är den av de i nämnda lagrum avsedda arbets- och näringscentralerna som fartygets ägare uppger som registeransvarig behörig registeransvarig.

6 §

Gruppering av fartyg

Fartyg registreras i följande fartygsgrupper:

1) fiskefartyg med en totallängd under tolv meter (*kustfartyg*),

2) fiskefartyg med en totallängd om minst tolv meter (*högsjöfartyg*),

3) vattenbruksfartyg.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs för registerutrymmet en maximistorlek för varje fartygsgrupp. I förordningen ska hänsyn tas till kraven på hållbart fiske och balansen mellan fiskefartygens fiskekapacitet och fiskeresurserna.

7 §

Registreringsplikt

Ett fiskefartyg ska registreras innan det får användas för kommersiellt fiske. Om fiskekapaciteten för ett registrerat fiskefartyg ökas ska ökningen registreras innan fiskefartyget får fortsätta att användas för kommersiellt fiske.

Ett vattenbruksfartyg ska registreras innan det får användas inom vattenbruket.

8 §

Registreringsansökan

Den som äger ett fartyg ska skriftligen ansöka om registrering och om registreringstillstånd hos den behöriga registeransvariga.

I ansökan ska fartygets ägare lägga fram en utredning över de omständigheter enligt 9 och 18 § som ägaren känner till.

9 §

Förutsättningar för registrering av fiskefartyg

För registreringen av ett fiskefartyg krävs att fartyget är finskt och att det i registret finns tillräckligt registerutrymme för fartyget.

Om ett fiskefartyg bedriver fiske av fiskarter vilkas kvoter fastställts av Europeiska gemenskapen krävs för registrering dessutom att det fiske som bedrivs har en tillräcklig

ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring. Anknytningen är tillräcklig, om

1) minst hälften av den totala fångsten under ett år, enligt fångstens totala värde, landas i en hamn i Finland,

2) minst hälften av fartygets årliga fiskefärder utgår från en hamn i Finland, eller

3) minst hälften av fartygets besättning är finska medborgare eller medborgare i andra stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och är fast bosatta i Finland.

Den registeransvariga kan beakta andra omständigheter som framförs av fartygets ägare vilka visar att det fiske som fartyget bedriver har en tillräcklig anknytning till finsk fiskerinäring.

10 §

Registreringstillstånd för fiskefartyg

Tillstånd att registrera ett fiskefartyg eller en ökning av ett fiskefartygs fiskekapacitet kan beviljas före registreringen.

Registreringstillståndet gäller ett år. Av särskilda skäl kan dess giltighet förlängas med högst ett år.

Registreringstillståndet förfaller, om registreringsansökan inte lämnas in till den behöriga registeransvariga inom den tid som angetts i tillståndsbeslutet. Registreringstillståndet får inte överföras på någon annan.

11 §

Beviljande av registreringstillstånd och registrering av fiskefartyg

Registreringstillstånd beviljas och fiskefartyg registreras i den ordning som ankomstdatumen för ansökningarna har antecknats hos den behöriga registeransvariga. För ansökningar med samma ankomstdatum bestäms ordningsföljden genom lottdragning.

Om ett fartyg inte kan registreras eller registreringstillstånd inte kan beviljas eftersom det inte finns registerutrymme för fartygsgruppen, kan ansökan på skriftlig begäran av den sökande hållas kvar i väntan på registerutrymme i ett års tid. På skriftlig begäran av

den sökande kan tiden förlängas med högst ett år.

För säkerställande av tillräckligt registerutrymme ska de registeransvariga före besluten enligt 1 mom. få jord- och skogsbruksministeriets bekräftelse för användningen av registerutrymmet.

12 §

Registrering av vattenbruksfartyg

Vattenbruksfartyg registreras i den ordning som ansökningarna har inkommit till den behöriga registeransvariga. För registrering av vattenbruksfartyg krävs att fartyget används uteslutande inom vattenbruket och att verksamheten bedrivs på Finlands territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon. Fartyget får dock temporärt användas även på andra vatten.

3 kap.

Avregistrering av fartyg

13 §

Avregistrering av fiskefartyg

Ett fiskefartyg ska avregistreras, om

1) fartyget inte längre är finskt,

2) fartyget inte längre har en sådan tillräcklig ekonomisk anknytning till finsk fiskerinäring som föreskrivs i 9 §,

3) avregistreringen förutsätts enligt Europeiska gemenskapens rättsakter, eller

4) fartyget har förlist eller förstörts på något annat sätt.

Innan ett beslut fattas ska den ägare och den innehavare av fartyget som antecknats i registret ges tillfälle att bli hörd.

Ett fiskefartyg avregistreras också, om fartygets ägare skriftligen begär det och om den registeransvariga inte känner till några omständigheter som utifrån lag hindrar avregistreringen. Om fartyget innehas av någon annan än ägaren, ska den innehavare som an-

tecknats i registret omedelbart och innan beslutet fattas informeras om ägarens begäran.

14 §

Avregistrering av fiskefartyg på grund av att de inte används för fiske

Ett fiskefartyg kan avregistreras, om fiskefartygets befälhavare inte under innevarande år eller de tre föregående kalenderåren har lämnat några fångstanmälningar för fiskefartyget av vilka framgår att det används för kommersiellt fiske.

Den som antecknats som ägare och som innehavare av fartyget ska ges tillfälle att bli hörd innan beslutet fattas.

De registeransvariga fattar beslut om avregistrering enligt denna paragraf i enlighet med jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter.

15 §

Kvarhållande av ett fiskefartygs registerutrymme

Om ett fiskefartyg avregistreras på ägarens begäran, har ägaren rätt att hålla kvar det avförda fartygets registerutrymme för att användas för att registrera ett annat fiskefartyg eller öka fiskekapaciteten för ett registrerat fiskefartyg inom samma fartygsgrupp. En skriftlig begäran om kvarhållande av registerutrymmet ska lämnas in samtidigt som begäran om avregistrering av fartyget lämnas in.

På registreringstillstånd som gäller kvarhållande av registerutrymme tillämpas 10 § 2 mom.

16 §

Avregistrering av vattenbruksfartyg

Ett vattenbruksfartyg avregistreras, om fartygets ägare skriftligen begär det. Den innehavare som antecknats i registrerat ska informeras om ägarens ansökan innan beslutet fattas.

Den registeransvariga har också rätt att avregistrera ett fartyg efter att ha hört ägaren och innehavaren, om fartyget permanent förs utanför Finlands ekonomiska zon.

4 kap.

Registeruppgifter

17 §

Tillämplig lag

Om inte något annat föreskrivs i denna lag eller rättsakterna om Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik, tillämpas i fråga om de uppgifter som antecknas i registret och uppgifternas offentlighet, utlämnande av uppgifter och avgifter för utlämnandet lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet (621/1999) och i fråga om personuppgifter personuppgiftslagen (523/1999) i tillämpliga delar.

18 §

Uppgifter som antecknas i registret

Som basuppgifter antecknas i registret de uppgifter som ska antecknas i registret enligt artikel 15 i rådets förordning (EG) nr 2371/2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken och enligt kommissionens förordning (EG) nr 26/2004 om registret över gemenskapens fiskeflotta.

Som uppgifter som behövs med tanke på registrets ändamål ska dessutom antecknas

- 1) personbeteckning eller FO-nummer, kontaktuppgifter och språk för fartygets ägare och innehavare,
- 2) ägaruppgifter som gäller fartyget,
- 3) uppgifter som gäller innehav av fartyget,
- 4) fartygsgrupp för fartyget enligt 6 §,
- 5) uppgifter om besiktning av fartyget,
- 6) uppgifter som gäller fiskelicens och specialtillstånd för fiske som fartyget beviljats,
- 7) uppgifter om fångstredskap som används på fartyget,

8) uppgifter om registreringstillstånd enligt 10 och 15 §,

9) uppgifter om utmätningsåtgärder, säkringsåtgärder och verkställighetsåtgärder som gäller fartyget,

10) ankomstdatum för registreringsansökan.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som avses i 2 mom. utfärdas vid behov genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

19 §

Skyldighet att anmäla uppgifter

Ägaren av ett fartyg ska omedelbart skriftligen informera den behöriga registeransvariga om ändringar i uppgifterna i registret och samtidigt lägga fram en behövlig utredning om ändringarna. Om den registeransvariga har fått kännedom om ändringen på något annat sätt, kan den registeransvariga efter att ha hört den som saken gäller ändra registeruppgifterna så att de motsvarar de förändrade omständigheterna. För att ändringar som kräver ett registreringsbeslut ska kunna införas i registret krävs dock alltid en ansökan av fiskefartygets ägare.

Ett fartygs ägare och innehavare är skyldiga att på den registeransvarigas begäran lämna uppgifter som behövs för upprätthållandet av eller ändamålet med registret.

20 §

Den registeransvarigas rätt att få uppgifter av myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvariga rätt att få följande uppgifter som är nödvändiga för upprätthållandet av och ändamålet med registret:

1) av de myndigheter som ansvarar för befolknings-, företags- och organisationsdataregister få personbeteckningar och organisationsnummer, nationalitets-, adress- och hemkommunsuppgifter om fiskefartygs och vattenbruksfartygs ägare och innehavare och

anställda samt uppgifter om personers död och uppgifter om att juridiska personer upplösts, eller att deras verksamhet upphört,

2) av de myndigheter som för fartygsregister få uppgifter om anteckningar om dem som äger och innehar registrerade fiskefartyg,

3) av gränskontrollmyndigheterna få uppgifter ur besättningsförteckningar för fiskefartyg,

4) av utmätningsmyndigheterna få uppgifter om utmätningsåtgärder, säkringsåtgärder och verkställighetsåtgärder som gäller fiskefartyg och vattenbruksfartyg,

5) av de myndigheter som utför besiktning av fartyg få uppgifter om besiktning av fiskefartyg och vattenbruksfartyg.

Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

21 §

Utlämnande av uppgifter som innehåller personuppgifter

Utan hinder av 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får sådana uppgifter i registret som innehåller personuppgifter lämnas ut i form av kopior och utskrifter eller med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt

1) till tullmyndigheterna för i lag angivna tillsynsuppgifter, förebyggande av brott, förundersökning, beskattning och övervakning av beskattningen,

2) till gränsbevakningsväsendet och polisen för övervakning av fisket, upprätthållande av gränssäkerheten, övervakning av sjötrafiken, förebyggande av brott, förundersökning, undersökning av oljeutsläpp och räddningsverksamhet,

3) till Sjöfartsverket för styrning av sjöfarten, tillsyn över sjösäkerheten och upprätthållande av fartygsregister,

4) till arbetarskyddsmyndigheterna för övervakning av arbetsförhållandena ombord på fiskefartyg,

5) till utmätningsmyndigheterna för att de ska kunna utföra sina verkställighetsuppgifter,

6) till myndigheterna för livsmedelstillsyn för tillsyn över efterlevnaden av lagstiftningen om livsmedel,

7) till Ålands landskapsregering för övervakning av hur den gemensamma fiskeripolitiken följs och för registrering av sådana finska fartyg som har sin hemort i landskapet Åland,

8) till myndigheterna i medlemsstater inom Europeiska unionen eller i stater som tillträtt fördraget om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till Europeiska gemenskapernas kommission, till den myndighet som övervakar fiskeriet inom gemenskapen och till de myndigheter som avses i internationella fördrag för fullgörande av de ålägganden som följer av gemenskapens lagstiftning eller internationella fördrag som är bindande för Finland,

9) till Centralen för undersökning av olyckor för räddningsundersökning och undersökning av olyckor,

10) till Statistikcentralen och Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet för upprättande av statistik och för forskning,

11) till universiteten och högskolorna för upprättande av statistik och för forskning,

12) till rådgivnings- och intressebevakningsorganisationerna inom fiskerinäringens branschen för information och rådgivning som gäller fiskerinäringen,

13) till de instanser som godkänts av den registeransvariga, för utrednings-, forsknings- och planeringsändamål som hänför sig till förfarandet vid miljökonsekvensbedömning eller gäller fiskerinäringen.

22 §

Utlämnande av uppgifter på basis av fartygets yttre identifieringsbeteckning

Var och en har rätt att på basis av fartygets yttre identifieringsbeteckning enskilt få en utskrift eller kopia av de offentliga uppgifterna om ett registrerat fartyg samt de offentliga namn-, adress- och övriga kontaktuppgifterna för fartygets ägare och innehavare.

Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

23 §

Utlämnande av personuppgifter till områden utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Av grundad anledning får ur registret enskilt lämnas ut personuppgifter till myndigheter och för fullgörande av myndighetsuppgifter till områden utanför Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om de villkor för utlämnande av uppgifter som anges i 22 och 22 a eller 23 § i personuppgiftslagen uppfylls.

Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

24 §

Beslut om utlämnande av uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om utlämnande av uppgifter som antecknats i fiskefartygsregistret. I andra än de situationer som avses i 23 § kan också den behöriga registeransvariga besluta om utlämnande av personuppgifter och andra uppgifter som gäller ett enskilt fartyg.

25 §

Bevarande av personuppgifter i registret

De personuppgifter som införts i registret med stöd av denna lag ska avföras ur registret inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket de blivit obehövliga med tanke på registrets ändamål.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

26 §

Fiskelicens

Den behöriga registeransvariga beviljar, drar in och återkallar fiskelicenser som avses i kommissionens förordning (EG) nr

1281/2005 om förvaltning av fiskelicenser och de uppgifter som åtminstone ska ingå i sådana licenser.

27 §

Fartygens yttre identifieringsbeteckning

Bestämmelser om fartygens yttre identifieringsbeteckningar finns i kommissionens förordning (EEG) nr 1381/87 om fastställande av närmare bestämmelser för märkning och dokumentation av fiskefartyg. Fartygets distriktsbeteckning ska målas på fartyget med bokstäver och siffror.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om fartygens yttre identifieringsbeteckningar och om storleken, platsen och färgen för anteckningarna på fartyget.

28 §

Fiskefartygsregisterförseelse

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1) försummar sin registreringsplikt enligt 7 §,

2) låter bli att tillställa den registeransvariga den underrättelse och utredning om ändringar i registeruppgifterna som avses i 19 § 1 mom., eller

3) underlåter att inom en skälig tid lämna de uppgifter som den registeransvariga begärt med stöd av 19 § 2 mom. och som behövs för upprätthållandet av och ändamålet med registret

ska för fiskefartygsregisterförseelse dömas till böter.

Om en förseelse som avses ovan med hänsyn till omständigheterna är ringa, behöver den registeransvariga inte anmäla förseelsen till förundersökningsmyndigheten.

29 §

Hänvisningar till strafflagen

I strafflagen finns bestämmelser om registeranteckningsbrott i 16 kap. 7 §, om dataintrång i 38 kap. 8 § och om personregisterbrott i 38 kap. 9 §.

30 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som den registeransvariga har fattat med stöd av denna lag får sökas på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

31 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs 4 a § i lagen av den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994), sådan paragrafen lyder i lag 1008/2002.

32 §

Övergångsbestämmelser

Ett fiskefartyg som finns registrerat i fiskefartygsregistret när denna lag träder i kraft ska utan någon särskild ansökan antecknas i den fartygsgrupp enligt 6 § som den på basis av sin längd tillhör.

De registreringstillstånd som den registeransvariga beviljat och de beslut om reservering av registerutrymme som den registeransvariga fattat före ikraftträdandet gäller den tid som angetts i besluten.

Den tidsfrist som anges i 14 § börjar räknas från lagens ikraftträdande.

Ett fartygs ägare ska inom ett år från det att denna lag har trätt i kraft ansöka om registrering för ett sådant fartyg vars registrering inte är obligatorisk när denna lag träder i kraft.

Registeransökningar för vilka det inte har meddelats något beslut före denna lags ikraft-

trädande ska behandlas i enlighet med denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 13 mars 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*